FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

ÅRSRAPPORT 2006

Molde 1. mars 2007

ÅRSRAPPORT 2006 – INNHOLD

Innledning	**3**
1 Økonomiske rammer og administrative føringer	**4**
2 Sentrale politiske føringer	**4**
3 Rapport resultatområde	**8**
Vedlegg 1 – Lovlegheitskontroll	**35**
Vedlegg 2 - tilsyn – grunnskular	**36**
Vedlegg 3 – tilsyn vidaregåande opplæring	**43**
Vedlegg 4 - Klagesaksbehandling 31.2 - skulane	47

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

ÅRSRAPPORT 2006

Denne årsrapporten er ei tilbakemelding til Fornyings- og administrasjonsdepartementet på tildelingsbrevet for 2006 og embetsoppdraga frå dei ulike departement og direktorat.

Som følgje av prøveordninga i Møre og Romsdal – med etablering av ”einskapsfylke” frå 01.01.04 – vil fylkesmannens årsrapport berre omtale dei saksområda/resultatområda som Fylkesmannen i Møre og Romsdal (og/eller Helsetilsynet) framleis har ansvar for i prøveperioden. For dei andre saksområda/resultatområda – som i 2004 vart lagt til einskapsfylket v/fylkesdirektøren, viser eg til eigen årsrapport frå Møre og Romsdal fylke.

Eg kommenterer elles berre dei av saksområda/resultatområda våre der det er rapporteringskrav gjennom årsrapporten, men vil vise til annan og avvikande rapportering der dette er eller vil bli gitt.

Molde, 1. mars 2007

Ottar Befring

Kjeld Brecke

1. ØKONOMISKE RAMMER OG ADMINISTRATIVE FØRINGER

1.4 Saksbehandlingstid og systematisk sammenligning

I 2006 har vi klart krava om ei gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 3 månader for klagesakene etter Plan- og bygningsloven. Ei markant auking av saksmengda på byggesaker de siste åra utan at ressurssituasjonen har auka tilsvarande, gjer at saksbehandlingstida er sårbar for endringar som turnover /vakansar.

Forøvrig viser vi til rapporteringa under dei einskilde resultatområda.

2. SENTRALE POLITISKE FØRINGER

2.4 Oppvekst og utdanning

Klage- og tilsynsbehandling vidaregåande opplæring

I forsøksperioden med einskapsfylke i Møre og Romsdal vil dei tilsette i einskapsfylket føre tilsyn med eigen verksemd på vegne av fylkesmannen.

Det har i 2006 vært gjennomført fem tilsyn etter opplæringslova med Møre og Romsdal fylke som skuleeigar for den vidaregåande opplæringa . Dette var tilsyn med fylkets PP-teneste, voksenopplæring, gratisprinsippet, og opplæringslova sine krav til eit forsvarleg system. I tillegg opna vi ei tilsynssak på bakgrunn av ein klage frå ein elev.

Tilsyna avdekte fleire avvik frå opplæringslova sine reglar, og fylket som skuleeigar har ein veg å gå for å sikre at verksemda stettar opplæringslova sine krav. Det har og vore ei utfordring for fylkesmannen å få skuleeigar til å lukke avvika frå krava i lova. Tilsynet med PP-tenesta er enno ikkje avslutta då fylket ikkje greier å halde tidsfristane.

Fylkesmannen har i tillegg ført eit tilsyn etter friskulelova med Vestborg vidaregåande skule. Dette avdekte nokre mindre alvorlege avvik, og skulen har på ein god måte tatt grep for å lukke avvika.

Tilsyn/klager - kommunar

Dersom vi samanheld vår klagebehandling, særleg for det som gjeld opplæringslova kap. 5, med dei tilsyna som er gjennomført med kommunane, ser vi at det ofte er eit stort skilje i kvaliteten på dei dokumenta som er tilgjengeleg for oss. For dei fleste kommunane er enkeltvedtak på spesialundervisning delegert til rektor ved den enkelte skole. I oppsummering av våre tilsyn har vi poengtert at i medhald av opplæringslova § 13-10, må kommunane sikre at rektorane har god nok kompetanse ved gjennomføring av slike enkeltvedtak, samt at kommunane kvalitetssikrar slike saker der desse blir sendt over til fylkesmannen til endeleg klagebehandling.

Som ein konsekvens av desse observasjonane, ser vi at den skulefaglege kompetansen på kommunenivået er svært variabel. Den same faglege og kvalitative variasjonen ser vi også ved dei sakkunnige tilrådingane innan spesialundervisning som er utført av PPT. Av dei 33 klagesakene vi har behandla i medhald av kap.5 i opplæringslova, har vi sendt tilbake 10 klagesaker og innhenta fleire opplysningar for 5 klagesaker. Etter vår vurdering er det nokre

kommunar som ikkje kvalitetssikrar dei klagesakene som blir vidaresendt til fylkesmannen, dette sjølv om departementet har utarbeidd eigen ”Veileder” til kap. 5, samt at vi for kvart år utarbeider eit informasjons- og rettleiingsskriv som er ei oppfølging av den rettleiinga som er gitt frå departementet.

I vår klagebehandling har vi gitt tilbakemeldingar som synleggjer kva rutinar, prosessar, prosedyrar og samarbeid som bør forsterkast og endrast for å betre den faglege kvaliteten på dei dokumenta som ligg til grunn for dei vedtaka som blir gjort i slike saker.

PP-tenesta bør ha ei sentral rolle i arbeidet med å sikre kvaliteten på dette arbeidet. Ved våre tilsyn, der fokus har vore retta inn mot kap. 5 i opplæringslova, er det særleg 2 dokument i slike klagesaker vi har bedt om innsyn i; - og det er den sakkunnige uttalen/vurderinga frå PPT (§ 5-3), samt det enkeltvedtaket som skolen/kommunen skal gjere. Desse to innsyna er gjort av oss fordi vi gjennom dei siste åra har erfart at det er desse 2 dokumenta som viser den største variasjonen i kvalitet. Til vanleg er det slik at dersom kommunen sitt vedtak er bra, er også PPT si sakkunnige tilråding bra. Dette følgjer av at dersom vedtaket er bra så avspeglar det kommunen sin kompetanse på området – ein kompetanse som også blir brukt til å kvalitetssikre PP-tenesta sitt arbeid som sakkunnig instans.

Vi trur at det fokus vi i vårt tilsynsarbeid for 2006 har retta mot opplæringslova kap. 5, og då som ein følgje av kommunen sitt ansvar og plikter etter opplæringslova § 13-10, vil kunne medverke til ei fagleg utvikling på dette området. Ved våre møte med PP-tenesta og regionane/kommunane har vi også gitt tilbakemeldingar og lagt til rette for drøftingar av slike faglege tema. At det nasjonale tilsynet for 2007 skal omhandle tilpassa opplæring og spesialundervisning ser vi som ein viktig føresetnad for å vidareføre ei fagleg kvalitetssikring av opplæringslova kap.5. Sikring av det spesialpedagogiske fagområdet, med særleg fokus på ei velfungerande PP-teneste, vil framleis vere eit prioritert utviklingsområde for oss.

Vi bad om at klagesakene for 2006/2007 som skulle avgjerast av fylkesmannen, måtte vere sendt inn innan 1. juni 2006. Berre 1 sak av i alt 33 saker kom til oss innan tidsfristen. Dette betyr at størstedelen av klagesakene ikkje har vore avgjort i så god tid før skolestart at ei samla og heilskapleg planlegging kunne gjennomførast ved den enkelte barnehage/skole.

Samanlikna med skoleåret 2005/2006, så har vi for skoleåret 2006/2007 hatt ein nedgang i talet på klagesaker i medhald av opplæringslova kap. 5 - frå 55 klagesaker til 33 klagesaker. Framleis vil det vere ei utfordring for kommunane at slike klagesaker er avgjort i god tid før skolestart.

Tilsyn med opplæringsloven § 2-15, ”gratisprinsippet”

Formålet med tilsynet var å vurdere om kommunane/ skolane følgjer regelen om rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring etter opplæringslova § 2-15. Tilsynet er heimla i opplæringslova § 14-1, jf rundskriv F-06-04 og delegasjonsbrev av 02.03.05 frå Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen gjennomfører tilsyn etter ulike metodar. I dette tilfellet nytta vi spørjeskjema som metode og sendte dette ut til eit utval på 10 kommunar. Utvalet av kommunar vart gjort på bakgrunn av geografisk spreiing i fylket, by og land og stor/ liten kommune. Kommunane, rektorane og leiarane av foreldreråda sine arbeidsutval ved skolane (FAU) har svara på konkrete spørsmål vedrørande gratisprinsippet. Tilsynet omfatta 10 skoleeigarar, 61 rektorar og 61 leiarar av skolane sitt FAU. Fylkesmannen sine konklusjonar etter dette tilsynet vert lagt fram for kommunane i mars 2007, og vil såleis komme fram i årsrapport for 2007.

Barnehagar

På barnehagefeltet merkar fylkesmannen varierande kvalitet på saker som kjem inn frå kommunane. Dette kjem delvis av låg forvaltningskompetanse i kommunane, men også av eit

regelverk om kan synast unødvendig komplisert. Rådgivingskapasiteten i departementet kunne med fordel vore betre, og dette verkar igjen inn på den rettleiinga fylkesmannen kan yte overfor kommunane og dei private barnehagane.

2.9 Samfunnstryggleik og beredskap

Store fjellskred
Risikoen for store fjellskred og flodbølgjer berørar mange av fylkesmannen sine roller og myndigheitsområde. Først og fremst rolla som regional samordnar, rådgjevar og pådrivar innanfor samfunnstryggleik og beredskap, men også rolla som regional fagstyresmakt i plan og byggesaker og rolla bindeledd mellom lokal og regional forvaltning. Store delar av organisasjonen – embetsleiinga, fleire avdelings- og fagleiarar og opp mot tjue fagpersonar har vore og er framleis direkte og tildels tungt involverte i arbeidet. Den samla innsatsen kan summerast til fleire årsverk.

Fleire års arbeid med fjellskredrisiko har lært oss at regimet for handtering av tradisjonell skredrisiko ikkje fungerer for fjellskred. Staten si rolle og staten sitt ansvar er fragmentert og lite føremålstenleg. Dette er ei forlengst erkjent problemstilling, og vi veit at ei tverrdepartemental gruppe arbeider med saka. Vi har store forventningar til denne gruppa. Det er ekstremt viktig å få klargjort korleis risikoen for store fjellskred skal handterast, og at regimet vert handlekraftig – både geofagleg, beredskapsfagleg og økonomisk.

Arbeidet med fjellskredrisiko har gjort det nødvendig å nedprioritere andre pålagte oppgåver på samfunnstryggleik- og beredskapsområdet. Vi står likevel trygt på denne prioriteringa. Fram til eit eventuelt nytt og handlekraftig regime er på plass, vil vi bruke dei ressursane vi har. Ansvar for denne risikoen er tungt å bere, og einkvar som eig ein flik av dette ansvaret må kontinuerleg vurdere om eigen innsats også toler gransking i ettertid.

Det er viktig å understreke at trass vanskelege rammevilkår, er Åknes/Tafjord-prosjektet framleis i god progresjon. Ekstrem handlekraft i kommunane og god dugnadsånd frå alle i samvirkemodellen, gjer at den operative fjellskredberedskapen i Storfjorden truleg kan vere operativ i løpet av 2007. Likevel, at Åknes/Tafjord-prosjektet har lukkast, må ikkje verte ei sovepute. Åknes/Tafjord-prosjektet er i høgste grad eit forskings- og utviklingsprosjekt, og det er vanskeleg å tenkje seg at også neste høgrisikoobjekt (kanskje ein heilt annan stad i landet) skal handterast som ein tilsvarande dugnad. I lys av dette er det også eit tankekors at landets fremste og einaste ekspertise no er etablert på kommunalt nivå.

Etableringa av landets første overvaking og beredskap mot fjellskred og flodbølgjer reiser også ei rekkje vanskelege spørsmål om framtidig aktivitet og arealbruk i risikoområda. Kommunane har i prosjektperioden ikkje fremja plan- og byggesaker i risikoområda og difor unngått å utfordre plan- og bygningslova sine krav til sikker byggegrunn. Fylkesmannen har i påvente av konkrete saker teke opp prinsipielle spørsmål med sentrale plan- og byggestyresmakter (MD, BE og DSB), men gode avklaringar var ikkje på plass då dei første vanskelege plansakene kom inn til fylkesmannen i desember 2006. Desse første sakene kan ikkje handsamast på ein god måte utan brei dialog. Det finst ingen etablert praksis, og både MD, BE og DSB har berre antyda eit visst handlingsrom. "Lista" er ikkje lagt, og kva funksjonskrav som skal stillast til flodbølgjeberedskap og kva aktivitet som skal tillatast i flodbølgjeutsette område er spørsmål av nasjonal interesse. Fylkesmannen vil difor sørgje for at alle aktuelle styresmakter vert involverte, og at regelverkstolkinga og praksisen som vert etablert er omforeint.

Kraftforsyning
Ekstremvêr berga paradoksalt nok Møre og Romsdal frå ein alvorleg kraftforsyningssituasjon denne vinteren. I slutten av oktober var magasinfyllinga lågare enn nokon gong tidlegare, og

hadde vinteren blitt normal, hadde risikoen for ein svært anstrengt kraftforsyningssituasjon vore overhangande. Heldigvis var det mildt og ekstremt mykje nedbør i desember – halvannan gong meir enn nokon gong tidlegare registrert.

Det er langt frå tilfredsstillande at marginane er så små. Kraftsystemutgreiinga for Møre og Romsdal dokumenterer at fylket i fleire år må leve med ein vanskeleg kraftbalanse. Forsyningsunderskotet var allereie i 2006 på om lag 4 TWh, og utan ny produksjon, vil utbygging av kraftkrevjande industri doble underskotet innan 2015. Nye kraftlinjer inn til fylket vil til ein viss grad kunne kompensere for underskotet, men lange framføringslinjer er langt meir sårbare enn lokal produksjon. Denne situasjonen er godt kjent i fylket og blant nøkkelaktørane, og gjennomføring av avbøtande tiltak er i hovudsak eit politisk og økonomisk spørsmål. Fylkesmannen vil for sin del arbeide vidare med å kartlegge og dokumentere lokalsamfunna si sårbarheit i konkrete knappheitssituasjonar og førebu regionale styresmakter og kommunane på gjennomføring av dei krisetiltak som kan verte nødvendige.

FylkesROS-sjø
Fylkesmannen og fylket leia i 2006 gjennomføringa av *Risiko- og sårbarheitsanalyse for brann- og ulykkesberedskapen til sjøs i Møre og Romsdal*. Med på arbeidet var også alle viktige beredskapsetatar og mange maritime aktørar i fylket. Analysen identifiserer og rangerer 27 uønska hendingar, og rangeringa dannar prioriteringsgrunnlag for vidare arbeid. Ein hovudkonklusjon er at dei fleste beredskapskapasitetar og ressursar er på plass, og at behovet for samordning, samøving, kompetansebygging og kompetansebevaring hos dei eksisterande ressursane er større enn behovet for nye kapasitetar og større ressursar. Unntaket frå dette gjeld kapasitet til brannsløkking om bord i fartøy.

3. BESKRIVELSE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDENE

Som nevnt innledningsvis vil jeg her bare omtale oppgaver som Fylkesmannen i Møre og Romsdal i 2006 har hatt som sine ansvarsområder.

3.0 Oppgåver for Kongehuset

Resultatområde 00.1: Kongelige besøk		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
00.1	• Forberede og gjennomføre kongelige besøk i fylket • Gjennomgå og vurdere alle sider av planlegging og gjennomføring av besøk i samråd med Slottet etter avsluttet besøk.	Det er gjennomført 4 besøk frå Kongehuset i 2006. HKH Kronprisen heldt eige foredrag for ungdomskuleelevar i Sula, som var særs vellukka.

Resultatområde 00.2: Tildeling av ordener og medaljer		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
00.2	• Forberede tildeling, og forestå utdeling, av Kongens fortjenestmedalje • Gi informasjon om ordener og medaljer som utdeles av H.M. Kongen • Utdele ordener etter anmodning fra Ordenskanselliet • Formidle lokal presseomtale, leserinnlegg m.v av interesse til Slottet • Videreformidle/besvare brev og henvendelser til/fra Slottet	Det er delt ut 5 Kongens fortjenstmedaljar i gull og 12 i sølv dette året. I tillegg er det overrekt 1 St. Olavs Medalje.

3.1 Oppgåver på Miljøverndepartementets område

Resultatområde 01: Biologisk mangfold		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
	Behandle saker etter viltloven med tilhøyrande forskrifter (Saker der fylkesmannen er klageinstans)	Det blei ferdigbehandla 11 klager på vedtak i medhald av viltloven med forskrifter i 2006. I ei av klagesakene gav vi klagar delvis medhald. I ein annan klagesak oppheva vi kommunen sitt vedtak. I dei resterande 9 sakene ble kommunane sine vedtak stadfest. Dette viser at kommunane i all hovudsak kjenner til og praktiserer viltloven med forskrifter på ein tilfredsstillande måte. 10 av klagene blei behandla innan jaktstart 10.09. i tråd med sørviserklæringa.

		Ei av klagene blei ikkje sluttbehandla før 03.01.07 på grunn av seint innkomen tilleggsinformasjon frå kommunen. (Kommunen sitt opphavelege vedtak blei stadfesta i denne klagen. Den seine behandlinga påverka ikkje utfallet av klagen.)
	Klagesaksbehandling etter lov om motorferdsel i utmark med forskrifter.	Fylkesmannen oppheva etter eige tiltak to dispensasjonar gitt av kommunar til motorferdsel i utmark på grunn av manglande heimelsgrunnlag. Den eine gjaldt eit løyve gitt av Nesset kommune om bruk av bandvogn, snøscooter og tråkkemaskin for preparering av alpintrase og frakt av skiløparar. Den andre saka var ein dispensasjon gitt av Averøy kommune for landing med helikopter for selskapsgjestar. Det har vorte behandla to klager på kommunal vedtak etter det same lovverket. Sakene var frå Rindal og Sunndal kommune og fylkesmannen stadfesta kommunen sitt vedtak i begge tilfella.

Resultatområde 09: Regional planlegging	
Resultatkrav/oppdrag	Rapport
• Behandle krav om saksom-kostningar etter forvaltnings-loven i plan- og byggesaker. • Behandle søknadar frå kommunane om forlenging av bygge- og deleforbud. • Behandle klager over kommu-nale vedtak etter plan- og bygningsloven og prioritere klager der det er gitt opp-settande virkning etter fvl § 42. • Førebu klagesaker som skal til Miljøverndepartementet. • Trygge enkeltpersonars rettsstilling og sørge for at hensyn til mellom anna estetikk, helse, miljø og sikkerheit blir teke i vare i dei enkelte plan- og byggesakene. • Bistå Regjeringsadvokaten i rettssaker der Staten v/Miljøverndepartementet er saksøkt	Klage på reguleringsplan: Behandla 35 saker. Stadfesta 32, oppheva 3. Behandla 4 saker om forlenging av bygge- og deleforbud Saksbehandlingstida har variert gjennom året, men sakene er behandla innan fire månader.

Resultatområde 11.2 : Tilsyn		
11SO7	Delta i tre landsdekkende kontrollaksjoner og for noen FM regionale kontrollaksjoner i tillegg, som skissert under resultatområde 05 og 06	OK
SO8	Innen 26.10 registrere neste års planlagte endags- og flerdagstilsyn i ”Forurensning”	Delvis utført.
11SO9	Innen 01.12 oversende SFT den	OK

	overordnede tilsynsplan for 2007 (i henhold til mal utarbeidet av SFT)	
11FO1	3-5 FM skal etter forespørsel fra SFT delta i arbeidet med å planlegge kontrollaksjonene (SFT vil komme tilbake til hvilke FM som blir involvert)	OK
11FO2	Det forventes at Fylkesmannen i 2006 bruker følgende ressurser på forurensningstilsynet: Møre og Romsdal 1.7 årsverk	Brukt 1,5 årsverk.
11RA2	Fortløpende rapportere resultater fra de landsdekkende og regionale kontrollaksjonene til SFT (i henhold til mal utarbeidet av SFT)	OK
11RA3	Rapportere siste års kontrollvirksomhet innen 15.03 (i henhold til mal utarbeidet av SFT)	OK

2. Oppgåver på Landbruksdepartementets område

Resultatområde 23: Ressurs- og eigedomspolitikk		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
23.2	Vere saksførebuande organ for fylkeslandbruksstyret som er klageorgan etter landbrukets særlover	Fylkeslandbruksstyret hadde 9 møte i 2006. Fylkeslandbruksstyret behandla 32 ordinære saker (klagesaker og saker der fylkeslandbruksstyret gjer vedtak i første instans) og 288 saker etter fullmakt. Det blei mellom anna behandla fem klagesaker vedkomande deling av landbrukseigedom. I tre av desse sakene blei kommunen sitt vedtak stadfesta, medan klagene helt eller delvis fekk medhald i to saker. Fylkeslandbruksstyret nytta adgangen til å gjere om kommunale vedtak utan klage etter forvaltningslova § 35 ved eitt høve. Dette var den einaste saka av sitt slag styret behandla i 2006, og gjaldt frådeling av to hyttetomter på beitemark. Styret behandla elles to søknader om odelsfrigjering, der begge søknadene blei imøtekome. Desse vedtaka blei seinare omgjort etter klage frå motpartane, som Statens landbruksforvaltning tok til følgje. Det er avgitt eigen rapport til Statens Landbruksforvaltning innan fristen 15.02.2007, slik som avkrevd.

3.2 Oppgåver på Kunnskapsdepartementets område

Resultatområde 31: Tilsyn, klagebehandling og lovlighetskontroll		
R.krav/ oppdrag	Oppdrag	Rapport
31.1	• Gjennomføre tilsyn med at kommuner og fylkeskommuner og andre som driver opplæring med bakgrunn i opplæringsloven og friskoleloven (inkludert opplæring for voksne, opplæring innenfor kriminalomsorgen og opplæring i sosiale og medisinske institusjoner) følger lover og forskrifter, jf. opplæringsloven § 14-1, § 4A-10 og friskoleloven § 7-2. Fylkesmannen skal rette særlig oppmerksomhet mot at bestemmelsene i opplæringsloven § 8-2 blir overholdt. • Gjennomøre et nasjonalt tilsyn med felles metodikk (systemrevisjon) på opplæringsområdet våren 2006. Temaet for tilsynet er hvordan kommunene oppfyller opplæringslovens § 13-10 om å ha et forsvarlig system for vurdering og oppfølging av om krav i opplæringsloven blir oppfylt. Kommunenes system skal belyses gjennom kommunenes overholdelse av plikter etter forskriftens kapittel 2, som gjelder rapportering og evaluering av opplæringsvirksomheten.	Det er gjennomført 6 kommuneretta tilsyn i 2006. For alle desse tilsyna har vi hatt fokus på opplæringslova § 13-10 , 2. ledd, - og med tillegg av forskrifta § 2-1 og 2-2. – Men for dei kommunale tilsyna vi har gjennomført hausten 2006, har vi gjennomført vårt tilsyn med § 13-10 ved å synleggjere dette også som tilsyn med kap. 5 og 9a, samt at vi for ein kommune også har ført tilsyn med opplæringslova § 4A-2 og § 2-15 I dei tilsyna der vi har funne avvik,har fylkesmannen gitt frist for skoleeigar til å kome med ein plan for korleis pålegg om "lukking" av avvik blir følgd opp. Fylkesmannen har gjennomført tilsyn med 3 friskular. Vi har gitt pålegg om retting av einskilde avvik knytt til å ha system for vurdering og elevane sitt skolemiljø etter opplæringslova § 9A. I tillegg har vi ført tilsyn med opplæringslova § 3-6 om spesialundervisning. Her har skoleeigar fått ein frist for å kome med ein plan for korleis pålegg blir retta opp.
31.2	• Behandle klager på enkeltvedtak i grunnskolen og i videregående opplæring i henhold til opplæringsloven og friskoleloven og forskrifter til disse • Behandle klager vedrørende spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder, jf. kap 5 i opplæringsloven	Opplæringslova §5-1: Spesialundervisning i grunnskolen: 21 klager på spesialundervisning i grunnskolen, - 7 saker fekk medhald og 14 saker fekk ikkje medhald og/eller vart tilbakesendt for ny behandling i kommunen. Opplæringslova § 5-7: Spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder: 9 klager på spesialundervisning for førskolebarn, - 3 saker fekk medhald og 6 saker fekk ikkje medhald og/eller vart tilbakesendt for ny behandling. Opplæringslova § 4A-2: Spesialundervisning for vaksne på grunnskolens område: 3 klager på spesialundervisning for vaksne, - 2 klager fekk ikkje medhald medan 1 sak vart sendt tilbake for ny behandling i kommunen.

3.3 Oppgåver på Utdannings- og forskningsdepartementets område

Resultatområde 31: Tilsyn, klagebehandling og lovlighetskontroll		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
31.1	• Utøve tilsyn med at kommunar og fylkeskommunar og andre som driv opplæring med bakgrunn i opplæringsloven og friskoleloven følgjer lover og forskrifter, jf. opplæringsloven § 14-1, § 4A-10 og friskoleloven § 7-2. • Føre tilsyn på utvalgte område. Ved brudd på regelverket gis det pålegg om retting så langt det er nødvendig for at krav i lov og forskrift skal bli oppfylt	Det har vore gjennomført 6 tilsyn med dei vidaregåande skulane i 2006. Dette var 5 tilsyn etter opplæringslova Med Møre og Romsdal fylke som skuleeigar. Områda for tilsyn var fylkets PP-teneste, vaksenopplæring, gratisprinsippet, og opplæringslova sine krav til eit forsvarleg system. I tillegg opna vi ei tilsynssak på bakgrunn av ein klage frå ein elev. Det vart avdekt ei rekkje avvik frå lovas krav, og Fylkesmannen vil følgje opp dette arbeidet i 2007.
31.2	• Behandle klager på enkelt-vedtak i grunnskolen og i vidaregåande opplæring i henhold til opplæringsloven og friskoleloven og forskrifter til desse • Behandle klager vedrørande spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder, jf. kap. 5 i opplæringsloven	I 2006 er behandla 9 klager etter opplæringslova i dei vidaregåande skulane der Møre og Romsdal fylke er skuleeigar. 5 klager blei tatt til følgje, desse var alle om spesialundervisning. To klager handla om inntak, og to klager omhandla elevane sitt arbeidsmiljø.

Resultatområde 38: Barnehage		
R.krav/ oppdrag	Oppdrag	Rapport
38.2	• Føre tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den som barnehagemyndighet er pålagt etter baranehageloven (jf. barnehageloven § 10) • Behandle klagesaker etter barnehageloven med forskrifter • Behandle søknader om varig dispensasjon fra utdanningskravet til styrer og pedagogisk leder • Behandle søknader om dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning	Fylkesmannen har i 2006 behandla 6 saker frå 4 ulike kommunar etter "Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd". I 2005 vart 4 saker behandla etter same forskrift. Av dei 6 sakene var 1 motteken i 2005. I denne saka fekk klagaren ikkje medhald. I dei øvrige sakene fekk klagaren ikkje medhald i 3 av sakene. I dei 2 resterande sakene vart dei kommunale vedtaka oppheva, og kommunen vart pålagd å behandle saka på nytt. 11 klagesaker frå 2 kommunar sto ubehandla ved årsskiftet 2006/07. I 3 av desse sakene er dei kommunale vedtaka oppheva i 2007. Dei øvrige 8 er p 13.02.07 framleis ubehandla, hovudsakleg på grunn av manglande avklaring av regelverkfortolking frå Kunnskapsdepartementet.

4 Oppgåver på barn- og likestillingsdepartementets område

42.1 Ekteskapsloven		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Behandle saker etter lov om ekteskap med tilhørende forskrifter. Behandle søknader om separasjon og skilsmisser Behandle søknader om tillatelse til å få inngå ekteskap før fylte 18 år Behandle saker hvor fylkesmannen får opplyst at et ekteskap kan være i strid med bigamisbestemmelsen Behandle søknader om skiftefritak Rettlede forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselsrett om oppgavene tilknyttet denne retten Utbetale utgifter til tolk og honorar til eksterne meklere Reise sak om ekteskapets gyldighet etter § 16a Behandle klager når vigsel er nektet på annet grunnlag enn nevnt i ekteskapsloven § 13 andre ledd, jf. § 14 siste ledd Behandle klage på at folkeregisteret har nektet å utstede prøvingsattest, jf. § 10	Behandlingstid på separasjoner og skilsmisse når begge parter søker og all dokumentasjon ligg har maksimalt vært en måned. Sakene er behandlet fortløpende Oversende Regnskap for bruk av midler på kap 841 post 21 ble oversendt BUFdir. 15.02.2007. I 2006 ble det gitt 480 skilsmisser og 526 separasjonsløyve.

42.2 Anerkjennelsesloven		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Behandle søknader om anerkjennelse av utenlandske separasjoner og skilsmisser	Fylkesmannen godkjente i 2006 49 utenlandske skilsmisser.

42.3 Barneloven		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Behandle saker etter lov om barn og foreldre med tilhørende rundskriv. Stadfeste avtaler om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær slik at de får tvangskraft, når begge foreldrene ber om det Behandle saker om reisekostnader ved samvær Behandle klager over avslag på opplysninger om barnet, samt krav om tap av opplysningsretten	Det var ingen saker på dette området i 2006.

42.4 Mekling og meklingsinstituttet		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Behandle klager på at mekler ikke skriver ut meklingsattest Behandle søknader om dekning av reiseutgifter for partene i forbindelse med mekling. Vurdere om det er et tilstrekkelig antall meklingsbevillinger Gi opplæring og avholde faglige samlinger for meklere	Ingen klager mottatt i 2006.

44 Familievern		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Føre tilsyn med virksomheten ved familievernkontorene i fylket Avlegge minst ett tilsynsbesøk per år ved hvert av familievernkontorene Behandle skriftlige og muntlige klager fra brukere av familievernkontorene	Vi har i samsvar med retningslinene ført eit tilsyn ved kvart av dei tre familievernkontora fylket i Kristiansund, Ålesund og Molde. Tema for tilsyna var: 1) Tilsynsstyresmakta sine oppgåver 2) Orientering om organisering av kontoret, bemanning, rutiner, tilgjengelighet osv. 3) Meklingsordninga 4) Oppfølgjing frå forrige tilsyn 5) Eventuelle klager Fykesmannen fann at det er skilnad mellom kontora i korleis dei prioriterer oppgåvene. Familievernkontora i Ålesund og Molde driv ein god del utadretta verksemd, medan Kristiansund familievernkontor har prioritert mekling etter ekteskapslova / barnelova i tillegg til behandling og rådgjeving. Kontoret har planar om å få til noko mer utadrettet verksemd i tillegg til dei andre oppgåvene i framtida. Både familievernkontoret i Molde og i Ålesund har lange ventelister når det gjeld mekling og dei eksterne meklarane tar ein stor del av meklingane. Familievernkontoret i Molde har ifølgje leiar redusert den utadretta verksemda for å få ned ventetida på mekling. Etter fylkesmannen si vurdering bør familievernkontoret i Ålesund og Molde framleis arbeide med å få ned ventetida. Viser for øvrig til egen rapport vedr. tilsyn med familievernkontora. Fylkesmannen har mottatt 1 klage på eit av dei tre familievernkontora i 2006.

45.1 Tilsyn med barneverninstitusjoner og oppfølging av og tilsyn med den kommunale barneverntjenesten		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Føre tilsyn og behandle saker etter lov om barnevernstjenester. Det vises i denne sammenheng blant annet til rundskriv, veiledningsmateriell m. m. som er utarbeidet til hjelp i arbeidet. Det vil i 2006 bli gjennomført et landsomfattende tilsyn med praktiseringen av "vern av den personlige integritet" i barneverninstitusjonene. BLD vil sørge for at det blir utarbeidet en veileder for spesielt for dette tilsynet. BLD vil videreføre revisjonslederopplæringen i 2006. Som ledd i oppfølgingen av kommunene og utarbeidelse av veiledere og rutinehåndbøker, herunder veileder i internkontroll, skal fylkesmennene bistå i opplæring og veiledning av kommunene bla. gjennom regionale konferanser i 2006. Fylkesmannen bør sørge for at de informasjonsmidlene som er tildelt embetene, prioriteres brukt til å informere kommunene om taushetsplikten og informasjonsplikten i barnevernet. Utføre antall pålagte tilsyn med offentlige og private barneverninstitusjoner og private hjem som defineres som institusjoner Føre tilsyn med den kommunale barneverntjeneste. Påse at kommunene utfører de oppgaver de er pålagt etter loven, herunder at de utfører tilsyn med fosterhjem, har oppnevnt tilsynsfører og utarbeidet tiltaksplaner eller omsorgsplaner for barn som er plassert i fosterhjem eller institusjon Fylkesmannen skal følge nøye med i utviklingen av den kommunale barneverntjenesten og påse at kommunene rapporterer om tidsbruken i den enkelte barnevernsak og følge opp de kommuner som bryter tidsfristene herunder også de frister som er satt for forberedelse av saker for fylkesnemndene. (Jf. Bvl § 7-3)	I 2006 gjennomførte fylkesmannen forvaltningstilsyn med barneverntenesta i Vestnes og Nesset kommunar med bakgrunn i fristoverskridingar. Av same grunn fekk kommunane Rauma, Stranda, Sula og Sunndal skriftleg reaksjon frå fylkesmannen. Gjennom rapporteringa frå kommunane er vi kjent med at saksmengda i barnevernet aukar, medan bemanninga aukar berre i svært liten grad. Mistilhøvet mellom arbeidsmengd og ressursar er synleg i dei fleste kommunane. Fylkesmannen gjennomførte i 2006 17 tilsynsbesøk der 8 av dei ikkje var varsla på førehand. I tillegg var det gjennomgført systemrevisjon ved 5 av dei 6 institusjonanen i fylket. Dette tilseier 88% av lovpålagde tilsynsbesøk. Det ble gjennomført landsomfattande tilsyn med "vern om personlig integritet" ved Kollen ungdomsbase og Interaktiv barnevern. Vi viser til eigen årsrapport til Barne og likestillingsdepartementet for desse tilsyna. Denne er publisert på: www.fylkesmannen.no/mr.

	Veilede og informere kommuner om lover og forskrifter Følge opp og bidra til at kommunale tverretatlige planer for forebyggende tiltak i barnevernet og andre tjenester videreutvikles Koordinere og stimulere til lokale tiltak for å styrke oppvekstmiljøet i samarbeid med andre regionale statlige myndigheter Behandle klagesaker og øvrige saker som barnevernloven pålegger fylkesmennene	

5 Oppgåver på Justisdepartementets område

51.2 Vergemålsloven		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Behandle klager på vedtak. Fylkesmannen skal påse at overformynderiene oppfyller sine plikter etter vergemålsloven og forvaltningsloven. Herunder må det sørges for at overformynderiene gir verger og hjelpeverger den nødvendige opplæring og veiledning. Føre tilsyn med overformynderne. Desisere overformynderienes regnskap og hjelpevergeregnskapene. Det er viktig at fylkesmannen iverksetter konkrete tiltak for å ivareta tilsyns- og veiledningsplikten etter loven, og ikke nøyer seg med den kontrollen som foretas gjennom fylkesmannens desisjon av overformynderiets regnskap. Holde kurs for overformynderne i fylket.	Det kom inn totalt 45 enkeltsaker herunder rekneskap i 2006. Fylkesmannen behandla 40 saker. Enkelte av rekneskapa som vart desisert i 2006, gjaldt rekneskap frå tidlegare år. Ein vesentleg del av tilsynet med overformynderia skjer gjennom desisjon av overformynderirekneskap. Fylkesmannen skaffar seg også kunnskap om handtering av verjemålslova og praktiseringa av denne gjennom klagesaksbehandling, samt ved at offentlege og private personar tar kontakt. Fylkesmannen har merka seg eit behov for større juridisk kompetanse hos overformyndarane. Dette skuldast at sakane har blitt meir komplekse. Vidare har fylkesmannen merka seg at det i mange av overformynderia framleis ikkje er heilt tilfredsstillande kjennskap til forvaltningslova og at det ikkje blir fatta enkeltvedtak i alle saker.

52.3 Navneloven		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Behandle klager over vedtak fattet av folkeregistrene i henhold til lov om personnavn. Fylkesmannen skal behandle klager over folkeregistrene vedtak om å godta eller å nekte å godta meldinger om å ta, endre eller sløyfe personnavn. Saker om førstegangs navnevalg for barn skal prioriteres. Navneendringer for voksne er derimot av de sakene hvor lengre saksbehandlingstid kan tolereres.	I 2006 mottok og ferdigbehandla fylkesmannen 5 klagesaker der folkeregisteret sitt vedtak om å godta eller å nekte ei melding etter namnelova vart påklaga. I tillegg mottok vi 3 andre henvendingar om namnesaker. Gjennomsnittleg saksbehandlingstid var 4 veker. Sakene gjald endringar av etternamn/mellomnamn hos born og vaksne, men ikkje førstegongs namneval.

53: Regional samordner innen samfunnssikkerhet og beredskap		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
53.1	• Samordne statlige myndigheters forventninger til samfunnssikkerhet og beredskap i fylket og tilrettelegge for mest mulig koordinert beredskapsveiledning, tilsyn og øvelser.	Gjennomført to møte i fylkesberedskapsrådet. Gjennomført to møte med KBO. Delteke i møte i LRS-øvingsutval. Delteke i fylkesmannens tilsynsforum. Delteke i lokalt IUA-seminar. Delteke i arbeid med ny transportberedskapsorganisasjon. Pådrivar i arbeidet med fjellskredrisiko, jf. avsnitt 2.9. Leia arbeid med scenario og dreiebok ”Øving Mørejarl”.
53.2	• Gjennomføre systematisk analyse av risiko og sårbarhet i fylket knyttet til særskilte risikoområder, aktuelle risikovirksomheter og samfunnskritiske funksjoner, og følge opp dette arbeidet gjennom forebyggende samfunnssikkerhet, sivilt-militært samarbeid, øvelser og krise- og beredskapsplanlegging.	Gjennomført FylkesROS-sjø, jf. avsnitt 2.9. Arbeidd vidare med FylkesROS-fjellskred. Pådrivar i arbeidet med fjellskredrisiko, jf. avsnitt 2.9.
53.3	• Ivareta en koordinerende rolle i forbindelse med regional- og kommunal beredskapsplanlegging. Risiko- og sårbarhetsanalyser skal benyttes.	Pådrivar i arbeidet med fjellskredrisiko, jf. avsnitt 2.9. Gjennomførte ekstraordinært møte i fylkesberedskapsrådet om fugleinfluensa. Samarbeidde med Mattilsynet om øvingar som førebuing til ev. fugleinfluensaepidemi. Tre deltakarar i nasjonal arbeidsgruppe for utgreiing av beslutningsstøtteverktøy for fylkesmennene.
53.4	• Følge opp kommunale og regionale beredskapsforberedelser til håndtering av flom og skred i og ved vassdrag, dambrudd og ekstraordinære kraftsituasjoner.	Pådrivar i arbeidet med fjellskredrisiko, jf. avsnitt 2.9. Samarbeid med KBO om rasjoneringsplanlegging. Øving i fylkesberedskapsrådet med kraftmangelscenario.
53.5	• Bistå helsemyndighetene med oppfølging av lov om helsemessig og sosial beredskap og smittevernloven, samt krav til helse- og sosialtjenesten, herunder oppfølging av manglende planer for helsemessig og sosial beredskap i kommuner, helseforetak og regionale helseforetak.	Ingen særskilte tiltak gjennomført i 2006.
53.6	• Bidra til å styrke smittevernberedskapen gjennom egen planlegging og bistand til kommunene i samarbeid med nasjonale fagmyndigheter.	Ingen særskilte tiltak gjennomført i 2006.
53.7	• Utarbeide rapporter etter fylkesvise hendelser av regional betydning. På forespørsel skal	Ingen slike hendingar i 2006.

	Fylkesmannen bistå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i arbeidet med å utarbeide evalueringsrapporter etter større hendelser.	
53.8	• Være representert i beredskapsutvalgene ved de større lufthavnene.	Delteke i møte ved lufthamnene i Molde og Ålesund.
53.9	• Bistå fylkeskommunen i arbeidet med en best mulig koordinert sivil transportberedskap.	Delteke i arbeidet med ROS-analyse og rapport.
53.10	• Bidra til å tilrettelegge for hensiktsmessig samarbeid om beredskapsforberedelser og krisehåndtering, herunder hvordan frivillige beredskapsorganisasjoner kan trekkes best mulig med i regionalt og lokalt beredskapsarbeid.	Røde Kors inkludert i fylkesberedskapsrådet. Delteke i beredskapsseminar for Møre og Romsdal Røde Kors. Delteke i medlemsmøte for Kvinners frivillige beredskap.

54: Rettleiar og pådrivar overfor kommunane		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
54.1	• Gi de kommunerettede aktivitetene høy prioritet, og prioritere aktivitetene ut fra forventet nivå på kommunenes samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid. Fylkesmannen skal i større grad differensiere mellom kommunene ut fra kommunestørrelse, en vurdering av utsatthet/grad av risiko i den enkelte kommune/region og/eller ut fra en vurdering av kommunenes behov for bistand. Fylkesmannen skal i løpet av en fireårsperionde gjennomføre øvelser og tilsyn med alle kommunene. Hyppigheten av tilsyn og øvelser skal vurderes på bakgrunn av differensieringen mellom kommunene.	Risikoen for store fjellskred og flodbølgjer er den klart største naturbaserte risikoen for tap av menneskeliv i Møre og Romsdal, jf. avsnitt 2.9. Utfrå dette har fylkesmannen prioritert oppfølging av kommunane langs Storfjorden på Sunnmøre. Fylkesmannen sitt arbeid har i første rekkje blitt lagt ned i Åknes/Tafjord-prosjektet og i direkte samarbeid/dialog/utgreiing av problemstillingar knytt til arealbruk, plan- og byggesaker.
54.2	• Føre tilsyn med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunene. Tilsynene skal gjennomføres som systemrevisjoner og være målrettede. Tilsynet skal vurdere kommunens systemer og rutiner for å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap	Ingen tilsyn vart gjennomførte i 2006. Prioriteringa av arbeid med fjellskredrisiko gjorde det nødvendig å kansellere eitt av dei andre tunge oppdraga, jf. avsnitt 2.9 og oppdrag 54.1. Vi har gjennomført over 30 kommunetilsyn dei tre føregåande åra, og vi er sikre på at eitt års pause ikkje gjev negative konsekvensar.

	i de ordinære plan- og styringssystemene.	
54.3	• Øve kommunene i strategisk krisehåndtering, blant annet med fokus på informasjon til kommunenes innbyggere.	Gjennomført øving og miniseminar om krisehandtering for kriseleiinga i kommunane Stordal, Ørskog, Haram, Sandøy, Nesset og Gjemnes
54.4	• Oppfordre og legge til rette for interkommunalt samarbeid innen samfunnssikkerhet og beredskap, for å sikre at kommunene effektivt bruker hverandres kompetanse på samfunnssikkerhet og beredskap ved gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser, implementering av kriseinformasjonstiltak med mer.	Kommuneøvingane vert alltid gjennomførte ”to-og-to”. Godt grunnlag for erfaringsutveksling og identifisering av felles problemstillingar. Fylkesmannen er deltakar i det interkommunale Åknes/Tafjord-prosjektet. FylkesROS-sjø, jf. avsnitt 2.9, identifiserer behov betre samarbeidsrutinar og samøving mellom kommunale brannvesen. Vil bli følgt opp i 2007/08.
54.5	• Være pådriver og kompetansegiver for kommunenes helhetlige og samordnede krise- og beredskapsplanverk.	Hovudbidrag i fylkesmannens deltaking i Åknes/Tafjord-prosjektet. Jamnt arbeid med rettleiing etter førespurnad frå kommunane.
54.6	• I etterkant av større kriser og ulykker ta initiativ til og bistå berørte kommune(r) i deres evaluering av egen krisehåndtering for å sikre at nødvendige forbedringer gjøres.	Ingen slike hendingar i 2006.
54.7	• På hensiktsmessig måte videreformidle nasjonale beredskapsmyndigheters risikovurderinger til de aktuelle kommunene.	Varsel om flaum og ekstremver vidareformidla iht. retningslinjer frå NVE og DNMI.
54.8	• Følge opp iverksettingen av atomberedskapen i kommunene. Oppfølgingen må blant annet sees i sammenheng med oppfølgingen av lov om helsemessig og sosial beredskap.	Ingen særskilte tiltak gjennomført i 2006.

55: Førebyggjande samfunnssikkerheit i arealplanlegginga		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
55.1	• Ha oversikt over viktige samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige utfordringer knyttet til særskilte risikoområder, risikovirksomheter, klimaforhold og kritisk infrastruktur i arbeidet med forebyggende samfunnssikkerhet i fylket. Dette innebærer aktiv informasjonsinnhenting, bruk av geografiske	Fullføring av fylkesROS-sjø. Vidare arbeid med fylkesROS-fjellskred. Pådrivar i arbeidet med fjellskredrisiko, jf. avsnitt 2.9. Vidareutvikling og ajourhald av GisLink Deltaking i nasjonal arbeidsgruppe for utgreiing av nytt beslutningsstøtteverktøy for fylkesmennene. Denne løysinga skal innehalde eit føremålstenleg GIS-verktøy.

	informasjonssystemer (GIS) og oppfølging av regionale risiko- og sårbarhetsanalyser. Fylkesmannen skal se til at kommuner og fylkeskommuner følger opp risikoområder for skred, ras og kvikkleire som er avdekket.	
55.2	• Bidra til at forebyggende samfunnssikkerhet ivaretas i fylkesplanleggingen, i konsekvensutredninger og i kommunenes arealplanlegging etter plan- og bygningsloven for å sikre liv, helse, kritiske samfunnsfunksjoner og miljøverdier mot ekstraordinære hendelser.	Kontinuerleg arbeid. Embetets kapasitet og kompetanse er siste året styrka gjennom oppretting av eit team der tre medarbeidarar deler oppfølgingsansvaret for førebyggande samfunnstryggleik i plansaker. Desse har fått føremålstenleg opplæring og interne rutiner er fastsette.
55.3	• Informere, veilede og påvirke kommunene ved rullering av kommuneplanen, med hensyn til hvordan samfunnssikkerhet og beredskap kan følges opp i arealplanlegging, reguleringsplaner og bebyggelsesplaner. Fylkesmannen skal være spesielt oppmerksom på behovet for sikring av kommunenes drikkevannskilder i arealplanleggingen.	Kontinuerleg arbeid. Fylkesmannen har arbeidd for å avklare spørsmål knytt til arealbruk i flodbølgeutsette område. Arrangert to dialogmøte der kommunar og sentrale plan- og byggestyresmakter har delteke.
55.4	• Gi råd om oppfølging av risiko og sårbarhet kommunene står overfor.	Kontinuerleg arbeid. Igjen: Spesielt fokus på fjellskred og flodbølgjer. Fylkesmannen leia oppstartmøte for ny overordna ROS-analyse for Haram kommune.
55.5	• Bidra til at kommunene samordner og utnytter kompetansen og informasjonen som foreligger om kommunens risiko- og sårbarhetsforhold i brann- og redningstjenesten og i kommuneplanmiljøet.	Kontinuerleg arbeid. Ingen særskilte tiltak gjennomført i 2006.
55.6	• Bidra til at brannvesenet har en sentral plass i lokal og regional kriseledelse og -planlegging	Ingen særskilte tiltak gjennomført i 2006.

56: Ivaretaking av forpliktingar vedrørande samordning ved ekstraordinære kriser i fred, sikkerheitspolitiske kriser og krig		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
56.1	• Ansvar for å bedre regionale myndigheters evne til å samhandle og håndtere ekstraordinære påkjenninger og kriser. Fylkesmannen arbeider for å styrke samfunnets	Tett samarbeid med Mattilsynet om beredskap mot fugleinfluensa. Regionale utfordringar identifisert og analysert i fylkesROS-sjø.

	beredskap mot krisesituasjoner i fred, mot terror og sabotasje og sikkerhetspolitiske kriser og krig.	
56.2	• Gjennomføre årlig øvelse for embetets ledergruppe og krisestaben for å teste hvordan planverket og kriseorganisasjonen fungerer, og for å sikre bevissthet og kunnskap om fylkesmannens rolle og funksjon.	Embetets kriseleiing vart øvd under øving for fylkesberedskapsrådet. Viktige moment gjennomgått i møte i fylkesmannens forum for klage- tilsyns- og beredskapssaker.
56.3	• Ha et oppdatert kriseplanverk for ivaretakelse av samordningsfunksjonen i fred, sikkerhetspolitiske kriser og krig. Planverket skal dekke Fylkesmannens totale ansvar for krisehåndtering, være samordna med øvrig beredskapsarbeid i fylket og tilpasset utfordringene i det enkelte fylke.	Gjeldande kriseplan ajourført. Arbeid med ny plan gjennom heile året, framleis ikkje ferdig. Ny plan er tilpassa framtidig overgang til elektronisk beslutningsstøtteverktøy.
56.4	• Under krisesituasjoner ivareta en koordinerende rolle i forbindelse med informasjonshåndtering, inklusive varselmottaker og formidler.	Ingen slike hendingar i 2006.
56.5	• Ha oppdatert plan for det regionale atomberedskapsutvalget (ABU).	Ikkje gjennomført i 2006.
56.6	• Vedlikeholde og videreutvikle eksisterende kompetanse og nettverk på beredskapsområdet.	Gjennomført to møte i fylkesberedskapsrådet. Gjennomført to møte med KBO. Delteke i møte i LRS-øvingsutval. Delteke i fylkesmannens tilsynsforum. Delteke i lokalt IUA-seminar. Delteke i arbeid med ny transportberedskapsorganisasjon. Delteke i beredskapsseminar for M&R Røde Kors. Delteke i medlemsmøte for Kvinners frivillige beredskap.
56.7	• Følge opp forskrift for bygg- og anleggsberedskapen blant annet gjennom vedlikehold av ressursdatabasen og utskriving av både anleggsmaskiner og bygg og anleggstjenester. Fylkesmannen skal i tillegg påse at egne fastlagte tidsfrister følges, og rapportere om status for utskrivingsarbeidet i henhold til forskrift for fagfeltet.	Ikkje gjennomført. Forsvaret har ikkje meldt behov for bygg- og anleggsressursar i Møre og Romsdal på fleire år.
56.8	• Gjennomføre minst ett årlig møte i fylkesberedskapsrådet og i atomberedskapsutvalget.	Gjennomført to møte i fylkesberedskapsrådet. Eitt ordinært møte med øving og eitt ekstraordinært møte om fugleinfluensa – berre for utvalde medlemmer. Det vart ikkje gjennomført møte i atomberedskapsutvalet i 2006.
56.9	• Holde pålagte instrukser og planer for kryptoutstyret og sambandstjenesten oppdatert, og tilrettelegge tjenesten slik at	Gjennomført.

	personellet gis anledning til å praktisere og vedlikeholde kunnskaper, slik at de til enhver tid er i stand til å operere det graderte systemet. Avvik skal straks meldes til Forsvarets logistikkorganisasjon for reperasjoner og utkvittering.	

57: Sivilt-militært samarbeid		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
57.1	• Bidra til økt samarbeid med Forsvaret for å beskytte sivilbefolkningen og viktige samfunnsinteresser. Fylkesmannen og regionale militære myndigheter oppfordres til samarbeid for å etablere helhetlig og samordnet krisehåndtering på regionalt nivå, herunder planverk og øvelser.	Fylkesmannen i Møre og Romsdal leiar arbeidet med scenario og dreiebok for den sivil/militære ”Øving Mørejarl” 2007. Fylkesmannen skal også leie spelstaben under øvinga i mars 2007. Scenariet er lagt til Sogn og Fjordane og øvingsdeltakarane kjem i hovudsak derifrå. ”Øving Mørejarl” dannar ei god ramme for sivil/militært samarbeid, gjensidig læring og tilpassing av planverk.
57.2	• Benytte fylkesberedskapsrådet som arena for samordning, oversikt og totalforsvarssamarbeid regionalt.	Distriktssjefen er medlem av fylkesberedskapsrådet.
57.3	• Bidra til at sivile og militære myndigheter utarbeider et planverk tilpasset hverandre. Fylkesmannen skal gi nødvendige bidrag til Forsvaret i fylket sitt arbeid med utviklingen av planverk basert på Beredskapssystem for Forsvaret (BFF). Fylkesmannen skal delta i implementeringen	Sjå oppdrag 57.1.
57.4	• Være en aktiv part i revisjon/oppdatering av skjermingsverdige objekter (nøkkelpunkter og distriktsobjekter).	Delteke på eitt møte arrangert av heimevernsdistriktet.
57.5	• Gi utvalgte sivile leverandører fritak i samsvar med fritaksordningen for nye bedrifter med leveranser for Forsvaret.	Gjennomført.

6 Oppgåver på Kommunal- og regionaldepartementets område

64: Forvaltningsloven og offentligheitsloven i forhold til kommunesektoren		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
64.1	• Rettleie kommunane og svare på førespurnadar vedkomande forvaltningsrett og offentlegheitslov i kommunalrettslege saker. • Behandle klager på enkeltvedtak treft av kommunestyre, jf forvaltningsloven § 28 andre ledd • Behandle klager over avslag om partsinnsyn i kommunale saker, jf forvaltningsloven § 21 • Behandle klager over avslag på krav om innsyn etter offentlegheitsloven § 9 tredje ledd	I 2006 har fylkesmannen behandla 7 klager over avslag frå kommunane om å gje innsyn i dokument. 5 av klagene vart teke til følgje – av desse 1 på vedtak i einskapsfylket. Fylkesmannen har i 2006 hatt fleire store og arbeidsrevjande saker knytt til offentleggjering av dokument – etter offentlegheitslova. Spørsmål kring innsyn i saksdokument er ei problemstilling som ofte byr på vanskelege vurderingar for kommunane, og pressa viser ei aukande interesse for dette området..

63: Kommunalrett og vallov		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
63.1	• Rettleie kommunane i kommunalrettslege spørsmål. • Behandle lovlegheitsklager (lovlegheitskontroll) frå eit mindretal i kommunestyret og eventuelt iverksetje lovligheitskontroll av eige tiltak	Fylkesmannen har behandla 5 lovlighetsklager i 2006 fra eit mindretall i kommunestyret,. Alle avgjerdene blei stadfesta.

66: Bolig og bygningsrett		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
66.1	• Behandle klager og enkelte førsteinstansvedtak etter plan- og bygningsloven • Behandle krav om sakskostnadar i slike saker etter forvaltningsloven • Informere om regelverket til kommunane, private partar, næringslivet og andre brukarar • Informere og rettleie, særlig små kommunar og kommunar med liten kompetanse på området, men også private partar og eventuelt andre brukarar	.I 2006 behandla vi 194 bygge- og frådelingssaker etter plan- og bygningslova. Av desse vart 32 vedtak oppheva eller endra. 4 klager vart avvist utan realitetsbehandling. 158 klager på kommunane sine vedtak vart stadfesta. Saksbehandlingstida for bygge- og frådelingssaker ligg like under 3 månader. Vi har i 2006 ved tre høve deltatt på byggsasksnettverka i kommunane der vi har rettleia om viktige område etter plan- og bygningslova.
66.2	• Behandle saker vedrørande ekspropriasjon og	I 2006 har fylkesmannen behandla 3 klager om oreigning, og alle vedtaka vart stadfesta.

	forhåndstiltredelse etter oreigningsloven samt saker om ekspropriasjon etter plan- og bygningsloven.	
66.3	• Behandle søknadar om oppløysing av tilknytta borettslag m.m.	Ingen
66.4	• Behandle klager på seksjonering etter lovens § 10	Ingen
66.5	• Behandle klager på kommune-styrets vedtak om å benytte seg av forkjøpsrett etter loven	Ingen

7 Oppgåver på Helse- og omsorgsdepartementets og Arbeids- og sosialdepartementets område

71: Folkehelsearbeid		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
71.2	• Behandle klager etter lov om helsetenesta i kommunane kapittel 4a med tilhørande forskrifter	Har behandla ei klagesak etter kommunehelsetenestelova.

Oppgaver på Sosial og helsedirektoratets område

76 Tverrgående områder		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
76.1.6	**Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming** Bidra med kompetanse og kunnskap til SHdirs arbeide med forberedelse av evalueringen av kapittel 4 A Videreutvikle fylkesmannens veiledningsfunksjon på området	Fylkesmannen arrangerte nettverksamling for 6 fylkesmannsembete og møter med ulike samarbeidspartar i 2006.
77.3	**Særfradrag** På grunnlag av henvendelse fra likningskontor eller fra skatteyter, behandle spørsmål om vilkårene for særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten er oppfylt.	Etter skattelova § 6-83, andre ledd kan det krevjast særfrådrag ved skattelikninga ved store sjukdomsutgifter, det skatteytaren har nytta seg av tilbod utanfor det offentlege norske helse- og sosialvesen. Fylkesmannen avgjer om vilkåra for å få slike særfrådrag er innfridd: 1. om det offentlege mangla rett tilbod for behandling av sjukdomen, eller det er urimeleg lang ventetid for å få tilgang til det offentlege tilbodet 2. om det oppsøkte tilbodet kan sjåast på som fagleg forsvarleg. Helse og sosialavdelinga behandla i 2006 13saker. Av desse fekk 11 avslag, medan 2 vart innvilga. 6 av dei som fekk avslag har anka til Sosial- og helsedirektoratet, men utfallet av desse klagene er ikkje kjent enno. Det har vore ein jamn nedgang i slike saker dei siste åra. Klagene over utgifter til privat rusbehandling er redusert, noko som truleg har samanheng med avklaringa frå 2004 om at Minnesota-modellen var å rekne som fagleg forsvarleg behandling mot alkoholisme. Derimot har klager over utgifter til behandling i utlandet auka.

Resultatområde 76: Rettleiing, kompetanseheving, infovirksomhet		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
76.3.1	• Saks- og klagesaksbehandling knytt til alkoholloven. • Gi generell rettleiing i forhold til alkoholloven til kommunane f.eks. gjennom informasjon, kurs mv.	Har behandla 4 saker etter alkohollova. Alle vart stadfesta.

8 Oppgaver på Helsetilsynets område

81.1 Planlagte tilsyn		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Landsomfattende tilsyn 2005 Fylkesmennene skal følge opp påpekte avvik og gitte pålegg overfor de virksomheter som har hatt tilsyn i 2005	Fulgt opp iht tilsynsplan. Det var pr 31.12.2006 ingen avvik som var eldre enn ett år.
	Landsomfattende tilsyn 2006 Fylkesmannen skal i samarbeid med Helsetilsynet i fylket gjennomføre systemrevisjoner som ledd i landsomfattende tilsyn med habiliteringstjenester til barn som skal omfatte både kommunale habiliteringstjenester (helse- og sosialtjenester) og spesialisthelsetjenester.	Tilsynsrapportene fra det landsomfattende tilsynet er oversendt fortløpende til Statens helsetilsyn. Planlagte tilsyn er gjennomført iht plan av regionalt tilsynsteam. Tilsyn gjennomført i følgende kommuner: Hareid, Giske, Frei, Surnadal og ved barnehabiliteringsavdeling ved Ålesund sjukehus og Kristiansund sjukehus.
	Landsomfattende tilsyn 2006 Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn som ledd i landsomfattende tilsyn med bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming rettet mot	Tilsynsrapportene fra det landsomfattende tilsynet er oversendt Statens helsetilsyn. Systemrevisjon gjennomført i Nesset kommune, Skodje kommune, Haram kommune og Fræna kommune
	Andre planlagte tilsyn og tilsynsplan Fylkesmannen skal utarbeide plan for tilsynsaktiviteter i 2006 på bakgrunn av kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko og Statens helsetilsyns beslutninger om landsomfattende tilsyn. Det skal gjennomføres 11 systemrevisjoner. Fylkesmannen skal gjennomføre andre systemrevisjoner (enn landsomfattende tilsyn) i kommuner/bydeler ihht. fastsatt tilsynsplan, ut fra en risikovurdering basert på klager, fare for brudd på sosialtjenesteloven og/eller opplysninger om svikt overfor utsatte eller sårbare grupper etter Sosialtjenesteloven. Fylkesmannen skal gjennomføre stedlig tilsyn der det er vedtatt tiltak om tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming Fylkesmannen skal ha gjennomført stedlig tilsyn ved hvert tiltak der kommunen og/eller spesialisttjenesten har vedtatt å anvende tvang og makt i henhold til kapittel 4A Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med private rusinstitusjoner som ikke er omfattet av rusreformen.	Felles tilsynsplan for helse og sosialområdet vedtatt og sendt til Statens helsetilsyn 27.2.2006 Valg av tilsyn og tilsynsobjekt var basert på risiko og sårbarhetsanalyse som fulgte som vedlegg til planen. Det ble utarbeide felles tilsynsplan for helse og sosialområdet. Valg av tilsyn og tilsynsobjekter var baseres på risiko og sårbarhet. Det ble iht krav planlagt og gjennomført 11 systemrevisjoner. Det er i liten grad gjennomført stedlige tilsyn i 2006 pga ressurssituasjonen i avdelingen. Området blir prioritert i 2007. Det er gjennomført tilsyn ved Evangeliesenteret i Eidsvåg. Dette er den eneste private rusinstitusjonen i fylket.

81.3 Klager etter sosialtjenestelovgivningen		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Fylkesmannen skal behandle klager om sosiale tjenester, økonomisk stønad og andre bestemmelser i sosialtjenesteloven. Saksbehandlingstid for fylkesmennene i behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven skal ikke overstige 3 måneder	Eigen rapportert er sendt til Statens helsetilsyn med frist 20. januar 2007. Kvalitet på saksbehandling sikres gjennom ukentlige klagesaksmøter. Det foretas kvalitetskontroll av alle nye saker og av alle saker som går ut. Det ble i 2006 behandla 224 klagesaker etter sosialtjenesteloven. 166 av sakene (74%) gjeld økonomisk stønad, 55 av sakene (23%) gjeld sosiale tenester og 7 av sakene (3%) gjeld rusbehandling. I 2006 har saksbehandlingstida i gjenomsnitt vore 89,5 dagar – i hovudsak som følgje av vakansar. Dette betra seg på slutten av året og var då nede på 1 – 2 mnd. Dette er ytterlegare forbetra etter årsskiftet. Mange av sakene som er oppheva, er i praksis omgjering. Fylkesmannen har oppheva vedtaket og bedt kommunen gi meir hjelp, men overlete til kommunen i samarbeid med klagar å fastsetje nøyaktig omfang og utforming av tenesta. I saker etter kap. 5 i sosialtenestelova, er årsaka til dei fleste omgjeringane at det er nytta normer for utmåling av økonomisk sosialhjelp som er lågare enn dei statlege rettleiande normene, utan at det er gjort ei individuell vurdering. I klagesaksbehandlinga har vi hatt fokus på familiar som lever på sosialhjelp eller anna låg inntekt over lang tid, og har i fleire saker mint kommunane om at regelverket tilseier at ein tar omsyn til at barn skal ha ein trygg oppvekst og kunne delta i vanlege aktivitetar sjølv om foreldra har vanskeleg økonomi. I saker etter kap 4 i sosialtenestelova er oftast årsaka til omgjering at nivået på tenestetilbodet ikkje har vore forsvarleg. Manglande opplysningar / kartlegging av behov frå kommunen si side fører gjerne til at vedtak vert oppheva. Fleire av personane desse sakene gjeld er sterkt hjelpetrengande på grunn av alder eller funksjonshemming. Dei har eit samansett og omfattande hjelpebehov. Det er særs viktig at desse blir sikra eit forsvarleg hjelpetilbod. I desse sakene har fylkesmannen funne særskilt grunn til å sjå til at brukarmedverknad er ivaretatt, jf sosialtenestelova § 8-4. I høve til tidlegare finn fleire brukarar det nødvendig å nytte seg av advokat eller brukarorganisasjonar for å ivareta behova sine.

81.4 Spesielle oppgaver etter sosialtjenesteloven kap 4A		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Fylkesmannen skal gjennomgå meldinger og behandle klager over skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner. Overprøving av vedtak og behandling av søknader om dispensasjon bør skje fortløpende. Fylkesmannen skal overprøve vedtak om planlagte skadeavvergende tiltak og tiltak for å dekke grunnleggende behov. Det er presisert i rundskriv fra sosial og helsedirektoratet IS-10/2004 at det er av stor betydning av saksbehandlingen ikke tar for lang tid Fylkesmannen skal behandle søknader om dispensasjon fra utdanningskrav. Fylkesmannen skal prioritere klager over skadeavvergende tiltak	Det er store skilnader mellom kommunane i fylket når det gjeld arbeidet med å avgrense bruk av tvang og makt. Statistikken viser at det er nedgang i talet på vedtak om bruk av tvang og makt. Desse omhandlar planlagde skadeavverjande tiltak i gjentekne naudsituasjonar, og tiltak for å dekke tenestemottakaren sine grunnleggjande behov. Dette er vedtak som fylkesmannen godkjenner for inntil 12 månader om gongen. I 2006 godkjende fylkesmannen til saman 71 tiltak om bruk av tvang og makt. Pr 31.12.2006 var det i alt 33 personar som hadde vedtak om bruk av tvang og makt. I 2005 var det godkjend slike tvangstiltak i høve til 44 personar. Fleire saker var under behandling ved årsskiftet, slik at talet på personar som har vedtak vil vere omlag det same som før. I 2006 hadde 12 kommunar fatta vedtak om bruk av tvang og makt. Kommunane skal sende melding til fylkesmannen i alle saker som gjeld bruk av skadeavverjande tiltak i naudsituasjonar. I 2006 mottok fylkesmannen i alt 1.417 beslutningar om slike tiltak. Tiltaka omhandla 42 personar (2005: 44 personar; 2004: 46 personar). Talet på beslutningar har auka sterkt medan talet på personar som dette gjeld har ein minkande tendens. 14 kommunar fatta beslutning om skadeavverjande tiltak i naudsituasjonar.
		I høve til vedtak om tvang og makt er det krav om at det skal vere to tenesteytarar til stades, og det er særskilde krav til utdanning ved gjennomføring av tiltak. Av 12 kommunar som har fatta vedtak om bruk av tvang og makt har 8 kommunar søkt om dispensasjon frå utdanningskrava. Dette kan indikere at det er vanskeleg for kommunane å skaffe formelt kvalifisert personale i høve til omsorga for menneske med psykisk utviklingshemming. Fylkesmannen ser med uro på denne utviklinga. Trass i auka midlar til kompetanseheving (sjå pkt rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell 2003 – 2006: ”Rekruttering for betre kvalitet”) ser det ikkje ut til at kommunane har styrka kompetansen til helse- og sosialpersonell som arbeider med menneske med psykisk utviklingshemming i nødvendig grad. Dette er særs alvorleg i og med at lova set særskilde kompetansekrav i samband med vedtak, overprøving og tilsyn ved bruk av tvang og makt. I einskildsaker skal fylkesmannen gjennomføre stadlege tilsyn der det er vedteke tiltak om bruk av tvang og makt ovanfor einskilde personar med psykisk utviklingshemning. I 2006 gjennomførte fylkesmannen fire stadlege tilsyn. I tillegg gjennomførte vi rettleiingsmøter i einskildsaker med fleire kommunar.

82.1 Hendelsesbasert tilsyn		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Oppfølging av hendelsesbasert tilsyn Helsetilsynet i fylket skal følge opp avvik som er avdekket gjennom hendelsesbasert tilsyn. **Behandling av tilsynssaker** Helsetilsynet i fylket skal behandle skriftlige henvendelser fra pasienter og pårørende om misnøye med helsepersonell og virksomhet som mulige tilsynssaker. Hendelsesbasert tilsyn/ klager etter PRL § 7-4 jfr. HPL § 55 Helsetilsynet i fylket skal behandle enkelthenvendelser fra helsepersonell, helsevesen, arbeidsgivere, offentlige myndigheter, pasientombud eller andre som tyder på at helsepersonell og / eller virksomhet har brutt lov eller forskrift som mulige tilsynssaker. Helsetilsynet i fylket skal fortløpende vurdere hver tilsynssakene med sikte på om det kan være grunnlag for mistanke om misbruk av trygdens midler. Helsetilsynet i fylket skal registrere alle tilsynssaker fortløpende i RegRoT. Det forutsettes også at Helsetilsynet i fylkene bruker resultatene fra registreringen i sin egen overvåking av saksflyt og som grunnlag for sammenlignende undersøkelser Helsetilsynet i fylkene skal foreta en tilsynsmessig oppfølging av arbeidsgivernes rutiner for kontroll av kvalifikasjoner ved ansettelser av helsepersonell	**Hendelsesbaserte saker** Helsetilsynet i fylket behandlar saker der det kan vere grunn til å tru at helsepersonell eller verksemder har brote sine plikter etter helsepersonellova. I første rekke får vi kunnskap om slike hendingar gjennom klager frå pasientar og pårørande, men det kan og skje gjennom meldingar frå andre deler av helsetenesta, medieoppslag eller helsepersonellet sjølv. Feil som blir gjort i helsevesenet kan få fatale følgjer. Heldigvis er det berre eit fåtal av sakene som er svært alvorlege. Når vi har gått nærare inn på klagene finn vi ofte at dårleg kommunikasjon mellom helsepersonell og pasient kan utløyse misnøye, og pasientane får kjensle av at dei ikkje er tekne på alvor eller opplever helsepersonellet som uhøfleg. Dei reaksjonane som er aktuelle, vil vere i form av åtvaring, tap eller avgrensing av autorisasjon, eller tap av retten til å rekvirere sterke vanedannande medisinar. Føremålet med reaksjonar er ikkje å utdele straff til helsepersonell eller verksemder, men å få til ei betring av kvaliteten på helsetenestene. I 2006 behandla Helsetilsynet i Møre og Romsdal 76 saker (2005: 70 saker). Median saksbehandlingstid var 240 dagar, som sjølv om det er ei lita forbetring frå året før, framleis er godt over målsettinga på 5 månader. Av dei 76 sakene vart 10 avviste av ulike grunnar, ofte pga. at dei hendingane det var klaga over låg langt tilbake i tid. 4 saker vart løyst gjennom lokal avklaring. I 2006 vart det oversendt 6 saker til Statens helsetilsyn for vurdering av administrative reaksjonar.
	Politisaker Helsetilsynet i fylket skal bistå politi- og påtalemyndighet i å vurdere alvorlige hendelser med tanke på eventuell etterforskning eller påtalevurdering	Helsetilsynet mottok i 2006 tre henvendelser fra politiet med spørsmål om etterforskning skal iverksettes. Helsetilsynet i fylket har i 2006 ikke bedt politiet om å etterforske sak uten forutgående henvendelse fra politiet. Det har heller ikke vært sak hvor det er begjæret påtale.
	Streikeovervåking Helsetilsynet i fylket skal bistå Statens helsetilsyn ved overvåking av streik hvor det kan være fare for liv og helse.	Avdelingen har beredskap for å kunne rapportere løpende i henhold til de frister som Statens helsetilsyn til enhver tid finner nødvendig. I 2006 har dette ikke vært aktuelt.

82.2 Planlagte tilsyn		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Landsomfattende tilsyn 2005 Helsetilsynet i fylket skal følge opp påpekte avvik overfor de virksomheter som det er ført tilsyn med i 2005.	Oppgaven er løst gjennom bestemmelser i egen tilsynsplan. Ingen avvik var per 31.12.2006 mer en ett år.
	Landsomfattende tilsyn 2006 Helsetilsynet i fylket skal gjennomføre systemrevisjoner som ledd i landsomfattende tilsyn med habiliteringstjenester til barn. Tilsynet omfatter både kommunale habiliteringstjenester (helse- og sosial) og spesialisthelsetjenester og skal gjennomføres av Fylkesmannen og Helsetilsynet i fylket.	Tilsyn gjennomført i Hareid kommune, Giske kommune, Frei kommune, Surnadal kommune, Ålesund sjukehus v/ barnehabilitering og Kristiansund sjukehus v/ barnehabilitering. Tilsynsrapportene fra tilsynene er tilgjengelig på: www.helsetilsynet.no Det er rapportert til Statens helsetilsyn med frist 20. januar 2007.
	Landsomfattende tilsyn 2006 Helsetilsynet i fylket skal gjennomføre systemrevisjoner som ledd i landsomfattende tilsyn med tverrfaglige, spesialiserte tjenester til rusmiddelmisbrukere. Helsetilsynet skal samarbeide med fylkesmennene slik at fylkesmennenes kompetanse når det gjelder rusinstitusjonene brukes aktivt i tilsynet.	Tilsynene gjennomført av felles team fra helsetilsynene i Midt-Norge. I Møre og Romsdal ble det gjennomført tilsyn ved Rusbehandling Midt-Norge HF, Vestmo Behandlingssenter og Veksthuset Molde. Tilsynsrapportene fra tilsynene er tilgjengelig på: www.helsetilsynet.no Det er rapportert til Statens helsetilsyn med frist 20. januar 2007.

	Andre planlagte tilsyn og tilsynsplan Helsetilsynet i fylket skal utarbeide plan for tilsynsaktiviteter for inneværende år på bakgrunn av kunnskap om og vurdering av sårbarhet og risiko for svikt. Tilsynsplanen skal konfereres med Fylkesmannen slik at denne og den tilsynsplanen Fylkesmannen skal utarbeide for tilsyn etter sosialtjenesteloven, bidrar til at staten er koordinert i sin tilsynsvirksomhet overfor kommunene. Det skal gjennomføres minst 17 systemrevisjoner Helsetilsynet i fylket skal gjennomføre andre systemrevisjoner (enn landsomfattende tilsyn), kartlegginger mv. ihht. fastsatt tilsynsplan. Helsetilsynet i fylket skal følge opp systemrevisjoner inntil avvik er lukket.	Felles tilsynsplan for helse og sosialområdene vedtatt og sendt til Statens helsetilsyn 27.2. Tilsyn og tilsynsobjekter er basert på risiko og sårbarhet. Planlagt med 17 systemrevisjoner. Det ble i tillegg til ovennevnte tilsyn gjennomført: 3 tilsyn med kommunale helse- og sosialtjenester (Haram kommune, Midsund kommune og, Averøy kommune), to tilsyn med barne og ungdomspsykiatrien (Helse Sunnmøre HF v/ BUP og Helse Nordmøre og Romsdal v/ BUP), fellestilsyn med smittevern i sykehus (Molde sjukehus) og tilsyn med pleie og omsorgstjenesten (Molde kommune). Tilsynsrapportene fra tilsynene er tilgjengelig på: www.helsetilsynet.no

	Helsemessig og sosial beredskap Helsetilsynet i fylkene skal i samarbeid med fylkesmennene tilsynsmessig følge opp kommuner som har planer som skal forbedres. Helsetilsynet skal følge opp kommuner som fortsatt mangler plan for helsemessig og sosial beredskap. Helsetilsynet i fylkene skal i løpet av 2006 gjøre en tilsynsmessig oppfølging i forhold til de foretak der det er nødvendig med en oppfølging av planene for helsmessig og sosial beredskap. Fylkeslegen skal sikre at de som er oppnevnt som helsetjenestens representanter i den kollektive redningsledelsen ved hovedredningssentralene og de lokale redningssentralene, følger retningslinjer for dette arbeidet gitt av departementet og Statens helsetilsyn	Fylkesmannen planla å gjennomføre tilsyn med 9 kommuner innen tema samfunnssikkerhet og beredskap. I samarbeid med Helsetilsynet skulle plan for helsemessig og sosialberedskap være del av tilsynet. Dette arbeidet ble av ressursmessige grunner utsatt. Kartlegging i 2003 og oppfølging av kommuner i regi av Statens helsetilsyn, kartlegging og oppfølging i 2005 i regi av Helsetilsynet og tilsynserfaring tilsier at alle kommunene i fylket per 15.3.2006 har plan for helsemessig og sosial beredskap Lokal redningssentral for Sunnmøre: Har fast representant og vara. Lokal redningssentral for Nordmøre og Romsdal: Mangler fast representant etter at denne flyttet fra fylket. Vara representant ivaretar oppgaven og det arbeides for å få ny representant på plass.

82.3 Områdeovervåking		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/ oppdrag	Rapport
	Medisinalmelding Helsetilsynet i fylkene skal utarbeide Medisinalmelding for 2005. Medisinalmeldingen skal bygge på tilsynserfaringer og omtale tema av vesentlig betydning for trygge helsetjenester. Meldingen skal også inneholde omtale av de viktigste enkelttilsynene og funn, herunder meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3. Helsetilsynet ber om at Medisinalmelding 2005 reflekterer hvordan kjønnsperspektivet er ivaretatt i tjenestene. Medisinalmeldingen kan omfatte andre deler av Fylkesmannens oppgaver som gjelder helse- og sosialtjenestene. Helsetilsynet i fylket skal være utgiver, eventuelt sammen med Fylkesmannen	Helse og sosialmelding for 2005 er utarbeidet. Tilsvarende melding for 2006 blir utarbeidet innen 1.3.2007. Denne meldingen vil utdype innholdet i årsrapporten fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal og årsrapport fra Møre og Romsdal fylke.

	Meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 Helsetilsynet i fylkene skal håndtere meldingene i tråd med Helsetilsynets retningslinjer Helsetilsynet i fylket skal påse at § 3-3 meldinger er korrekt utfylt samt registrere meldinger i databasen (Meldesentralen) Helsetilsynet i fylket skal ha oppmerksomhet rettet mot meldefrekvens og meldekultur Helsetilsynet i fylket skal, under henvisning til forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten, ha dialog med og stimulere virksomhetene til å bruke § 3-3 meldinger i det kontinuerlige kvalitetsforbedrende arbeid. Helsetilsynet i fylket skal gi en årlig tilbakemelding til helseinstitusjonene, enten skriftlig eller i møte, basert på hvordan meldeplikten er ivaretatt samt nyttet i det kontinuerlige kvalitetsforbedrende arbeidet.	Meldingene håndteres fortløpende. Det var planlagt årlige møter med Helse Nordmøre og Romsdal og Helse Sunnmøre HF. I 2006 ble det kun avholdt møte med førstnevnte foretak. Møte med Helse Sunnmøre HF er utsatt til våren 2007. Det er utarbeidet felles retningslinjer og prosedyrer for 3-3 meldinger i Midt-Norge. Det har vært avholdt møte med Helsetilsynene i Nord- og Sør-Trøndelag vedrørende dette. I tillegg er det avholdt møte med Statens helsetilsyn der arbeidet i Midt-Norge er gjennomgått.

82.4 Klager etter helsetjenestelovgivningen		
R.krav/ oppdrag		Rapport
	Behandle klagesaker om befolkningens rettigheter til helsetjenester Registrere alle klagesaker fortløpende i RegRoT Helsetilsynet i enkelte fylker skal delta i arbeidet med å utforme rapportering og policy ved klagebehandling på nye områder Bidra med utarbeidelse og implementering av ny saksbehandlingsveileder og nytt registrerings- og rapporteringssystem Median saksbehandlingstid ved Helsetilsynet i fylkene for klagesaker som behandles etter pasientrettighetsloven og kommunehelsetjenesteloven, som avsluttes i 2006, skal være 3 måneder eller mindre, ved maksimalt 450 nye saker for hvert av årene 2005-2006.	Saksstatistikk er rapport til (RegRot) per 31.08. og 31.12, hvor sistnevnte rapportering skjer ved foreløpig rapport 7.1.2007, med endelig rapport 20.1.2007 Helsetilsynet i fylket behandlar klager der pasientar meiner dei ikkje har fått oppfylt sine rettar til helsetenester etter helselovgivinga. I 2006 ble det mottatt 30 saker. Klagene har tidlegare vore nokså få, og omhandla i hovudsak tildeling av sjukeheimsplassar og heimesjukepleie i kommunane, og krav om retting/sletting av opplysningar i pasientjournal. Frå 2004 vart det økonomiske ansvaret for pasientane sine reiser til undersøking og behandling overført frå trygdeetaten til dei regionale helseføretaka, og heimelen flytta frå folketrygdlova til pasientrettslova. Samstundes vart Helsetilsynet i fylket klageinstans også for desse sakene. Pasientreiseklagene utgjer no størstedelen av saksmengda på dette feltet. Resultat av klagebehandlinga: stadfesta 73,3%, oppheva 6,6%, omgjort / nytt vedtak 16,6%, avvist 3,3%. Gjennomsnitt saksbehandlingstid i 2006 var 66 dagar, som låg innanfor kravet på tre månader.

	Følge opp meldinger om vedtak som gjelder tilbakeholdelse av rusmiddelmisbrukere (inkludert gravide rusmiddelmisbrukere) uten eget samtykke. Følge opp meldinger som tilsynsmyndighet når det etter Helsetilsynet i fylkets vurdering er grunnlag for det.	I Møre og Romsdal gjelder dette meldinger fra Vestmo behandlingssenter. Meldinger er blitt behandlet fortløpende.

9 Oppgåver på Samferdselsdepartementets område

Resultatområde 91: Avkjørselssaker etter vegloven		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
91	• Klagesaker skal behandlast innan 3 månadar.	Behandla 4 saker i 2006 – To vedtak vart endra, og to vart stadfesta. 3 av sakene vart behandla innanfor fristen – den siste lengre tid (6 mnd) pga spesielle omstende.

Oppgåver på Utenriksdepartementets område

Resultatområde 93: Apostiller		
R.krav/ oppdrag	Resultatkrav/oppdrag	Rapport
93	Behandle saker om å påføre dokumenter apostillestempel	Det er utferdiget 938 apostiller i 2006.

Vedlegg 1

Resultatrapportering for 2006

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Lovlighetskontroll

Fylkesmannens lovlighetskontroll av kommunale avgjørelser, jf. kommuneloven §59:

Lovlighetskontroll tatt opp etter klage, jf. kommuneloven § 59 nr. 1	**Antall**
a) I hvor mange av disse sakene har fylkesmannen **truffet vedtak** i 2006?	5
b) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen opprettholdt?	5
c) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen kjent ulovlige?	0

Lovlighetskontroll tatt opp på fylkesmannens eget initiativ, jf. kommuneloven § 59 nr. 5	**Antall**
a) I hvor mange av disse sakene har fylkesmannen **truffet vedtak** i 2004?	1
b) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen opprettholdt?	1
c) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen kjent ulovlige?	0

Vedlegg 2

Årsrapportering resultatområde 31.1 TILSYN – grunnskular

Tilsynsobjekt	Tema - myndighets-krav	Avvik	Merknad	Pålegg	Ressurs-bruk	Kommentar
BRANDAL FRISKULE	Plikter etter friskule- og opplæringslova med forskrifter elevane sine rettar kring tema som ressursbruk, eller talet på enkeltvedtak om spesialunder-visning. forsvarleg system for vurdering av at opplæringa er i samsvar med gjeldande regelverk og eit forsvarleg system for oppfølging av resultata frå dei nasjonale kvalitetsvurderingane. retningslinene i §8 – 2 opplæringslova om pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg gruppestorleik, og at opphevinga av klassedelingstala ikkje vert nytta som sparetiltak. kap. 9a i opplæringslova om det fysiske og psyko-sosiale miljøet for elevane. Dette kapitlet gjeld óg dei frittståande skolane. Brukarmedverknad organisering og leiing undervisningspersonalet sine kvalifikasjonar/kompetanse reglement/ retningsliner elevrapportering økonomi	**AVVIK: 1** **AVVIK:** Styret for Brandal friskule har ikkje eit forsvarleg system for å følgje opp resultata frå nasjonale kvalitetsvurderingar og for å vurdere om krava i gjeldande lover og forskrifter, og føresetnadene for godkjenninga blir oppfylte.	**Merknader: 4** **Merknad 1:** Det kan synast som om skulen kunne ha informert betre om klageadgangen i medhald av Opplæringslova **§ 9a-2.** *Det fysiske miljøet* og **§ 9a-3.** *Det psykososiale miljøet.* **Merknad 2:** Skulen og styret er opptekne av helse-, miljø- og tryggleiksspørsmål. Det er likevel eit ope spørsmål om arbeidet med desse sakene skjer så kontinuerleg og systematisk som opplæringslova krev. **Merknad 3** Skulen har elevråd. Det kan likevel synast som om aktiviteten i elevrådet bør aukast for at rådet skal kunne fremje fellesinteressene til elevane slik lova føreset. **Merknad 4** For å sikre retten til spesialundervisning etter friskulelova §3-6, synest det	Styret har plikt til å rette opp det avviket som framgår av rapporten, og Fylkesmannen ber om at det blir sendt skriftleg tilbakemelding innan **1. september 2006** med opplysningar om dei tiltak styret vil gjennomføre for å rette opp avviket.	To fagpersonar var med på tilsynet. Ein reknar med at eit slik tilsyn krev en ressursbruk på omlag **1 arbeidsveke: 3 timar til planlegging og forarbeid, 3 timar til skriving av brev, 20 timar til sjølve tilsynet (to personar á 10 timar inklusive reiser i eit fylke med vanskeleg topografi). 10 timer til skriving av rapport og 2 timer til etterarbeid.1 arbeidsveke**	Ingen

			naudsynt å etablere meir regelmessig kontakt med den pedagogisk-psykologiske tenesta.			
Steinerskolen Ålesund	**Plikter etter friskole- og opplæringslova med forskrifter** Elevene sine rettigheter innen tema som ressursbruk. Om tallet på enkeltvedtak om spesialundervisning ikke blir oppfylt. Om skoleeier har etablert et forsvarlig system for vurdering av at opplæringen er i samsvar med gjeldende regelverk og et forsvarlig system for oppfølging av resultatene fra de nasjonale kvalitetsvurderingene. Opplæringslova kap. 9a ”*Elevane sitt fysiske og psykososiale miljø*” Brukermedvirkning Organisering og ledelse Undervisningspersonalets kvalifikasjoner/ kompetanse Reglement/ retningslinjer Elevrapportering Økonomi	**<u>AVVIK: 1</u>** **Avvik 1** Opplæringslova § 9A-2 *Det fysiske miljøet* og § 9A-3 *Det psykososiale miljøet*, jf Friskolelova § 2-4, andre ledd, er ikke implementert og formalisert ved Steinerskolen i Ålesund. Foreldre og elever er ikke godt nok informert om adgang og rett til å klage på det fysiske og psykososiale miljøet ved skolen. Informasjon er bare muntlig overført til foreldrene.	**<u>Merknader: 2</u>** **Merknad 1** Styret ved Steinerskolen i Ålesund har ikke ferdig et forsvarlig kvalitetssystem for at gjeldende lover og regler følges, jf Friskolelova § 5-2, siste ledd. Alle Steinerskoler har gått inn i felles kvalitetsutviklingsprogram ”Minste felles multiplum – felles mål” som skal resultere i lokale planer. Dette arbeidet er godt i gang også ved Steinerskolen i Ålesund. **Merknad 2** Inntaksreglementet og ordensreglementet ved skolen har en formell feil, da det ikke tydelig nok kommer frem at Fylkesmannen i Møre og Romsdal er klageinstans.	Styret har plikt til å rette opp det avviket som framgår av rapporten, og Fylkesmannen ber om at det blir sendt skriftlig tilbakemelding innen **31. januar 2007** med opplysninger om de tiltak styret vil gjennomføre for å rette opp avviket.	To fagpersonar var med på tilsynet. Ein reknar med at eit slik tilsyn krev en ressursbruk på omlag **1 arbeidsveke**	Ingen
Luna friskole – Aure kommune	**Plikter etter friskole- og opplæringslova med forskrifter** Elevane sine rettar kring tema som ressursbruk, eller talet på enkeltvedtak om spesialundervisning. Forsvarleg system for vurdering av at opplæringa er i samsvar med gjeldande regelverk og eit forsvarleg system for oppfølging	**<u>AVVIK: Ingen</u>**	**<u>Merknader: 2</u>** **Merknad 1:** Opplæringslova § 9A-2 *Det fysiske miljøet* og § 9A-3 *Det psykososiale miljøet*, jf Friskolelova § 2-4, andre ledd, er ikkje implementert og formalisert ved Luna friskole i Aure.	Vi har gjort to merknader som styret må rette opp før dei fører til avvik.	To fagpersonar var med på tilsynet. Ein reknar med at eit slik tilsyn krev en ressursbruk på omlag **1 arbeidsveke**	Ingen

	av resultata frå dei nasjonale kvalitetsvurderingane. Kap. 9a i opplæringslova om det fysiske og psyko-sosiale miljøet for elevane. Dette kapitlet gjeld óg dei frittståande skolane, jf Friskolelova § 2-4, andre ledd.. Brukarmedverknad Organisering og leiing Undervisningspersonalet sine kvalifikasjonar/kompetanse Reglement/ retningsliner Elevrapportering Økonomi		Foreldre og elevar er ikkje godt nok informert om adgang og rett til å klage på det fysiske og psykososiale miljøet ved skolen. Informasjon er berre munnleg overført til foreldra. **Merknad 2:** Det pedagogske personalet og leiinga ved skolen er ikkje kjende med rettleiaren til kapittel 5 i Opplæringslova om Spesialundervisning, jf Friskolelova § 3-6			
Fræna kommune	**Kommunen si plikt til å ha eit forsvarleg system for vurdering og oppfølging av om krava i opplæringslova blir oppfylte, jf. opplæringslova § 13-10 – 2. ledd. Dette så synleggjort gjennom krava i forskriftene til opplæringslova § 2-1 om skole- og lærebedriftsbasert vurdering og § 2-2 om rapportering frå kommunen.**	**AVVIK: Ingen**	**Merknader:** **Merknad 1:** **Opplæringslova § 13-10: Kommunen må sikre at dei ulike ansvarlege nivåa har naudsynt kompetanse til å gjennomføre kvalifiserte analysar i samband med skolevurdering.** **Merknad 2:** **Opplæringslova | 13-10, forskriftene § 2-1: Oppfølging av analysar/ konklusjonar frå skolevurderinga bør systematiserast betre i høve til alle involverte partar.** **Merknad 3:** **Opplæringslova § 13-10, forskrifta § 2-2:**		**3 personar deltok i førebuing, formøte, gjennomføring og sluttmøte. I tillegg er tid til rapportskriving** **2,5 arbeidsveker**	

			Prosedyrar for kontroll av at skulane utviklar og følgjer opp system for avdekking av brot på elevrettar og andre lov- og forskriftfesta krav må bli betre.			
Giske kommune	**Kommunen si plikt til å ha eit forsvarleg system for vurdering og oppfølging av om krava i opplæringslova blir oppfylte, jf. opplæringslova § 13-10 – 2. ledd. Dette så synleggjort gjennom krava i forskriftene tiol opplæringslova § 2-1 om skole- og lærebedriftsbasert vurdering og § 2-2 om rapportering frå kommunen.**	**AVVIK: Ingen**	**Merknader:** **Merknad 1:** **Opplæringslova § 13-10: Kommunen må sikre at prosedyrer for kontroll av at alle skulane utviklar og følgjer opp system for avdekkin av brot på lov og forskrifter.** **Merknad 2:** **Opplæringslova § 13-10: Kommunen bør arbeide ut eit delegasjonsreglement som synleggjer og konkretiserer den delegasjon som er gitt for den enkelte lovpragrafen i opplæringslova.**		**3 personar deltok i førebuing, formøte, gjennomføring og sluttmøte. I tillegg er tid til rapportskriving** **3 arbeidsveker**	
Halsa kommune	**Kommunen si plikt til å ha eit forsvarleg system for vurdering og oppfølging av om krava i opplæringslova blir oppfylte, jf. opplæringslova § 13-10 – 2. ledd. Dette så synleggjort gjennom krava i forskriftene til opplæringslova § 2-1 om skole- og lærebedriftsbasert vurdering og § 2-2 om rapportering frå**	**AVVIK:** **Avvik 1:** **Opplæringslova § 13-10: Kommune har ikkje eit forsvarleg system for å kunne vurdere om krava i opplæringslova og forskriftene blir oppfylt. Kommunen ser ikkje til at**	**Merknad: Ingen**	X	**3 personar deltok i førebuing, formøte, gjennomføring og sluttmøte. I tillegg er tid til rapportskriving** **3 arbeidsveker**	

	kommunen.	**skolebasert vurdering blir gjennomført etter føresetnadene.**				
Sykkylven kommune	**Kommunen si plikt til å ha eit forsvarleg system for vurdering og oppfølging av om krava i opplæringslova blir oppfylte, jf. opplæringslova § 13-10 – 2. ledd. Dette så synleggjort gjennom krava i opplæringslova kap. 5 og 9A**	**<u>AVVIK:</u>** **<u>Avvik 1:</u>** **Opplæringslova §13-10: Kommunen har ikkje eit forsvarleg system for å kunne vurdere om krava i opplæringslova og forskriftene blir oppfylt. Kommunen ser ikkje til at skolebasert vurdering blir gjennomført etter føresetnadene.** **<u>Avvik 2:</u>** **Opplæringslova § 9A: Kommunen har ikkje eit forsvarleg system med ein handlingskompetanse på alle nivå i organisasjonen for å gjennomføre og ivareta naudsynte formelle tiltak som vedkjem eleven sitt læringsmiljø etter denne lova.**	**<u>Merknader:</u>** **<u>Merknad 1:</u>** **Opplæringslova kap. 5: Kommunen har ikkje ein god nok gjennomgåande kompetanse på alle nivå for å ivareta dei prosessar og prosedyrar som vedkjem enkeltvedtak om spesialundervisning.**		**3 personar deltok i førebuing, formøte, gjennomføring og sluttmøte. I tillegg er tid til rapportskriving** **3 arbeidsveker**	

Ørsta kommune	**Kommunen si plikt til å ha eit forsvarleg system for vurdering og oppfølging av om krava i opplæringslova blir oppfylte, jf. opplæringslova § 13-10 – 2. ledd. Dette så synleggjort gjennom krava i opplæringslova kap. 5 om spesialundervisning og 9A om eleven sitt læringsmiljø.**	**<u>AVVIK:</u>** **<u>Avvik 1:</u>** **Opplæringslova § 13-10: Kommunen har ikkje eit forsvarleg system for å kunne vurdere om krava i opplæringslova og forskriftene blir oppfylte. Kommunen har heller ikkje eit forsvarleg system for å følgje opp resultata av ei slik vurdering.** **<u>Avvik 2:</u>** **Opplæringslova kap. 9A: Kommunen har ikkje eit forsvarleg system med ein handlingskompetanse på alle nivå i organisasjonen for å gjennomføre og ivareta naudsynte formelle tiltak som vedkjem eleven sitt læringsmiljø etter denne lova.** **<u>Avvik 3:</u>** **Opplæringslova kap. 5: Kommunen har ikkje ein god nok gjennomgåande kompetanse på alle nivå for å ivareta dei prosessar og prosedyrar som vedkjem enkeltvedtak om spesialundervisning.**	**<u>Merknad: Ingen</u>**		**3 personar deltok i førebuing, formøte, gjennomføring og sluttmøte. I tillegg er tid til rapportskriving** **4 arbeidsveke**	
Ålesund kommune	**Kommunen si plikt til å ha eit forsvarleg system for vurdering**	**<u>AVVIK:</u>**	**<u>Merknader:</u>**		**3 personar deltok**	

	og oppfølging av om krava i opplæringslova blir oppfylte, jf. opplæringslova § 13-10 – 2. ledd. Dette så synleggjort gjennom krava i opplæringslova § 4A-2 om spesialundervisning for vaksne og §§ 5-3 og 5-6 om sakkunnig vurdering og kravet om å ha ei PP-teneste. – I tillegg prøvde vi ut opplæringslova § 2-15 om gratisprinsippet i skolen.	**<u>Avvik 1:</u> Opplæringslova § 13-10: Kommune har ikkje eit godt nok system for å vurdere om krava i opplæringslova og forskriftene blir oppfylt. Kommunen har heller ikkje eit godt nok system for å følgje opp resultata av ei slik vurdering. <u>Avvik 2:</u> Opplæringslova § 4A-2: Kommunen har ikkje eit forsvarleg system og ein god nok gjennomgåande kompetanse på alle nivå for å ivareta dei prosessar og prosedyrar som omhandlar enkeltvedtak om spesialundervisning.**	**<u>Merknad 1:</u> Opplæringslova § 5-6: Kommunen bør arbeide med å kvalitetssikre pedagogisk-psykologisk teneste – slik at kommunen oppfyller dei krava som blir stilt til ei slik teneste, både i høve til styring, kompetanse og naudsynt kapasitet. <u>Merknad 2</u> Opplæringslova § 2-15: Kommunen bør utarbeide prinsipp og reglar for å handtere innhaldet i denne paragrafen. Ein må også sikre at dette blir forstått og behandla likt i alle kommunen sine verksemder.**		**i førebuing, formøte, gjennomføring og sluttmøte. I tillegg er tid til rapportskriving 4 arbeidsveke**	

Øvrige kommentarer til den samlede tilsynsvirksomheten utenom felles nasjonalt tilsyn:

Vedlegg 3

Årsrapportering resultatområde 31.1 TILSYN – vidaregåande opplæring

Tilsynsobjekt	Tema - myndighets-krav	Avvik	Merknad	Pålegg	Ressurs-bruk	Kommentar
M og R Fylke	Voksenopp-læring	Opplæringslova § 4A-3, 1.ledd, 2.ledd, 4.ledd, 6.ledd, forskrifta § 6-27, 1.ledd, § 6-28, 2.ledd, forvaltningslova § 27 Skuleeigar har ikkje eit system som forvaltar rettane til vaksne slik dette er definert i lova Opplæringslova § 4A-3, 1.ledd, forskrifta § 4-36, 1.ledd, § 6-27, 3.ledd, § 6-28, 1.ledd. Skuleeigar har ikkje eit system som sikrar at vaksne med rett får tilbod om vidaregåande opplæring. Opplæringslova § 4A-3, 5.ledd, 6.ledd, forskrifta § 6-27, 1.ledd. Skuleeigar har ikkje eit system som sikrar at vaksne blir realkompetansevurdert og blir gitt kompetansebevis etter krava i		Fylket ble gitt ein frist til 1.3.2007 til å legge fram ein plan for å lukke avvika.		

		opplæringslova.				
M og R Fylke	PP-tjenesten	Opplæringslova § 5-6, første ledd Fylket har ikkje ei pedagogisk-psykologisk teneste for vidaregåande opplæring slik lova krev. a) opplæringslova § 5-3, første ledd, jf §§ 6-19 og 6-20 i forskrifta b) opplæringslova § 5-6, andre ledd, jfr lovas § 5-3, første ledd, jf opplæringslova § 3-1 c) opplæringslova § 3-9, jf forskrift §§ 6-31 og 6-35 Skoleeigar sikrar ikkje at dei sakkunnige vurderingane frå PPT blir utarbeidd i tråd med reglane i lov og forskrift. a) opplæringslova § 5-1, første ledd b) opplæringslova § 5-4,		Fylket blei gjeve ein frist til 31.12.06 til å legge fram ein plan for korleis ein vil lukke avvika.		

		første ledd, jf § 5-6, andre ledd, jf § 5-3 c) opplæringslova § 4-2, jf §§ 4-23 og 4-52 i forskrifta d) § 8-2 i forskrift til opplæringslova Skoleeigar sikrar ikkje at PPT utfører alle dei oppgåvene lova krev.				
M og R Fylke	Gratisprinsippet	Oppl § 3-1 9.ledd Det pålegget Møre og Romsdal fylke gir til elevar om å halde seg med berbare PC'er, ligg ikkje innafor gratisprinsippet slik det er utforma i lova og i tolkinga frå departementet.	På bakgrunn av innhaldet i boklistene frå skulane finn Fylkesmannen at skuleeigar ikkje i tilstrekkeleg grad har avklart ramma for gratisprinsippet når det gjeld aktivitetar (ekskursjonar, teaterbesøk o.l) som inngår som ein del av opplæringa.			
M og R Fylke	Klage på formell feil ved eksamen	Etter klage frå ein elev opna fylkesmannen tilsyn med Fylket for di fylket ikkje ville behandle ein klage på formell feil ved lokal gitt skriftlig eksamen.	Tilsynet er ikkje avslutta ennå			
Vestborg vgs AS	Spesialunder-visning og Kapittel 9a	Frskol § 2-4 Undervisningslokala ikkje godkjent	Frskol § 5-2 3.ledd Har ikkje eit forsvarlig system som sikrar at		To personer deltok på tilsyns-besøket	

		Frskol § 3-1 Inntaksreglement i strid med lova Frskol 3-9 Ordensreglement i strid med lova Forskrifta § 12 Manglande særattestasjon frå revisor Frskol § 2-4 Manglande internkontrollsystem	skulen blir dreven i samsvar med lover og forskrifter Oppl § 5-1 2.ledd Elevar med spesialundervisning har ikkje ein læreplan når deis tartar om hausten Oppl § 5-4 1.ledd Styret sikrar ikkje at behovet for spesialundervisning blir vurdert. Frskol § 3-6 Styret har ikkje sørga for å klargjere grunnlaget for samarbeid om ppt om systemretta arbeid.		som gjekk over to dagar. Til førebuing og skriving av rapport gjekk det med tre dagsverk	

Øvrige kommentarer til den samlede tilsynsvirksomheten utenom felles nasjonalt tilsyn:

Vedlegg 4

ÅRSRAPPORTERING UNDER RESULTATOMRÅDE 31.2 KLAGESAKSBEHANDLING

Klage i grunnskolen:

Type	Medhold	Delvis Medhold	Avslag	Avvist	Sum
Skoleskyss-særleg farleg skoleskyss	2		27	1	30
Standpunktklager					86
Standpunktkarakter - åtferd			3		3
Spesialundervisning § 5-1	7		8	6	21
Spesialundervisning – vaksne § 4A-2		2	1		3

Klage i videregående opplæring:

Type	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Avvist	Sum

Klage i frittstående skoler:

Type	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Avvist	Sum
Inntak	1				1

Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder:

Type	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Avvist	Sum
Opplæringslova § 5-7	3		2	4	9